

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder
Helmond

JAARVERSLAG

2018

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder
Montgolfierstraat 71
5703 EB Helmond

INHOUDSOPGAVE

A	BESTUURSVERSLAG	PAGINA
	Bestuursverslag	1
	Financiële positie	56
	Resultaat	57
	Kengetallen	58
B	JAARREKENING	
B1	Grondslagen voor de jaarrekening	59
B2	Balans per 31 december 2018	62
B3	Staat van baten en lasten 2018	64
B4	Kasstroomoverzicht 2018	65
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	
1.2	Materiële vaste activa	66
1.5	Vorderingen	67
1.7	Liquide middelen	67
2.1	Eigen vermogen	68
2.2	Voorzieningen	68
2.4	Kortlopende schulden	69
	Model G: verantwoording subsidies OCW	70
	Gebeurtenissen na balansdatum	71
B6	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	72
B8	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	
3.1	(Rijks)bijdragen OCW	73
3.2	Overige overheidsbijdragen	73
3.5	Overige baten	73
4.1	Personele lasten	74
4.2	Afschrijvingslasten	74
4.3	Huisvestingslasten	75
4.4	Overige instellingslasten	75
4.4	Leermiddelen	75
5	Financiële baten en lasten	76
	WNT	77
	(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	79
	Model E: Overzicht verbonden partijen	80
C	OVERIGE GEGEVENS	
C1	Controleverklaring	81
	BIJLAGE(N)	
D1	Gegevens over de rechtspersoon	85

Bestuursverslag

2018

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Algemeen beeld	5
3.	Onderwijskundige verantwoording	7
3.1	Algemeen beeld.....	7
3.2	Opbrengsten	10
3.3	Leerlingen en ondersteuning.....	13
4.	Personeel	19
4.1	Algemeen beeld	19
4.2	Personeel en organisatie	22
4.3	Verzuim	25
4.4	Toekomstige ontwikkelingen	29
5.	Financiën	31
5.1	Exploitatie	31
5.2	Balans	39
5.3	Kengetallen	40
6.	Continuïteitsparagraaf	46
6.1	Gegevens set / toekomstige ontwikkeling.....	46
6.2	Meerjarenbegroting en balansprognose 2019 t/m 2023 en ontwikkeling kengetallen.....	48
6.3	Risicobeheersing	51
7.	Relevante ontwikkelingen	54
7.1	Passend Onderwijs.....	54
7.2	Huisvesting.....	54
7.3	Wet- en regelgeving/cao	55
7.4	NT-2.....	55
7.5	Peuteraanbod	55

1. Inleiding

Voor u ligt het bestuursverslag 2018 van RK Stichting De Goede Herder. In dit document worden de ontwikkelingen in het voorbije jaar beschreven en wordt door het uitvoerend bestuur verantwoording afgelegd aan de interne toezichthouder, over de wijze waarop het verleende mandaat is ingezet ten einde de organisatiedoelen te bereiken. Dit in het kader van de code goed bestuur zoals die vanaf 2011 binnen onze organisatie van kracht is. Tevens wordt een doorkijk gegeven naar de verwachte relevante ontwikkelingen in de toekomst.

2018 heeft in het teken gestaan van de verdere onderwijsinhoudelijke ontwikkeling van de organisatie. Er is een verdiepingsslag gemaakt met opbrengstgericht passend onderwijs (OPO) en de implementatie en uitbreiding van chromebooks en google for education.

Het schoolplan 2017-2021 dat eind 2017 is vastgesteld is leidend voor de stappen die gezet worden. De scholing en ontwikkeling van de personeelsleden, zowel op teamniveau als op groeps- en individueel niveau gaat

Op bestuurlijk niveau hebben we nadrukkelijk en actief nagedacht over de toekomstbestendigheid van onze organisatie. In 2017 zijn daartoe stappen gezet om te verkennen welke mogelijke partners interessant kunnen zijn. Er is met het team gesproken over de voor- en nadelen van een eventuele fusie. Het team heeft aangegeven dat ook nadrukkelijk gekeken moet worden naar het scenario om éénpitter te kunnen blijven.

In mei heeft de directeur-bestuurder te kennen gegeven dat zij een nieuwe uitdaging tegemoet gaat. Per 1 augustus 2018 is zij opgevolgd door de adjunct-directeur voor tenminste een jaar, gezien de fase waarin de school zich bevindt (toekomstverkenning).

In dit bestuursverslag wordt binnen de verschillende hoofdstukken ingegaan op de volgende onderwerpen:

- De organisatie van ons bestuur en de dagelijkse leiding van de school
- De onderwijsinhoudelijke aspecten, o.a. leeropbrengsten en relevant beleid
- Personeel
- Financiën
- Continuïteitsparagraaf
- Relevante ontwikkelingen

februari 2019,

C. Schellens
Directeur/bestuurder

2. Algemeen beeld

Bij de invoering van de Code Goed Bestuur per 1 augustus 2011 heeft R.K. Stichting De Goede Herder gekozen voor het zgn. one tier model. Het bestuur met toezichthoudende taken heeft middels mandatering taken belegd bij de directeur/bestuurder. Tot 1 augustus was dat I. Schrama. Zij heeft per 1 augustus 2018 een functie aanvaard buiten de Stichting. Bij het zoeken naar opvolging van de directeur/bestuurder heeft het bestuur met elkaar en met verschillende geledingen binnen de organisatie gesproken over wat de beste en meest gewenste keuze is. Dat heeft geleid tot de benoeming van C. Schellens die sinds enkele jaren de functie als adjunct-directeur invulde. De benoeming is voor tenminste een jaar en dan zal o.b.v. de resultaten uit de toekomstverkenning bekeken worden wat de vervolgstappen zijn. Zij, hierna genoemd "directie", maakt als uitvoerend bestuurder tevens deel uit van het bestuur.

In het managementstatuut zijn doelen, rollen en wederzijdse verantwoordelijkheden vastgelegd.

Het bestuur met toezichthoudende taken, hierna genoemd als "bestuur" bestond in 2018 uit:

- Voorzitter: W. de Groot
- Secretaris: T. Jonkers
- Lid: P. van Summeren
- Lid: B. Haacke
- Lid: M. Lemmen

Dhr. M. Lemmen is in 2018 toegetreden als bestuurslid. Hij heeft een onderwijskundige achtergrond.

Bestuur en directie zijn in 2018 7x bijeen geweest. Daarnaast is er bilateraal overleg tussen directie en secretaris. In voorkomende gevallen, veelal op basis van onderwerp, zijn ook andere functionarissen als interne begeleiders, leden van het MT of de MR als ook externe deskundigen als de accountant of een medewerker van het administratiekantoor gesprekspartners van het bestuur.

De bestuursleden hebben de volgende nevenfuncties:

Naam	Nevenfuncties
Ben Haacke	<ul style="list-style-type: none"> - Hoofd financiën Eenbes basisonderwijs - Penningmeester Brabantsedag Heeze
Wilbert de Groot	<ul style="list-style-type: none"> - Manager ORO - Voorzitter OR Jan van Brabantcollege
Peer van Summeren	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter College van Bestuur ROC de Leijgraaf - Voorzitter stichting Praktijkleren - Lid sectorkamer Zakelijke Dienstverlening en Veiligheid - Lid bestuur Platform Noordelijke Maasvallei - Lid Raad van Advies HFM Fontys Eindhoven - Lid Raad van Advies Fioretti College en Zwijsen College in Veghel - Lid bestuur kwaliteitsnetwerk mbo - Lid bestuur Agrifood Capital - Lid bestuur Grow Campus
Marcel Lemmen	<ul style="list-style-type: none"> - Lid College van Bestuur Hogeschool De Kempel
Tanja Jonkers-van Hoof	<ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht basisonderwijs

3. Onderwijskundige verantwoording

3.1 Algemeen beeld

De Goede Herder is een katholieke school in de wijk Helmond Oost. Een wijk die is ontstaan in de jaren '50 en '60 en bestaat uit drie buurten, Beisterveld (ook wel Bloemenbuurt genoemd), Straakven (ook wel Pronto genoemd) en Beisterveldse Broek. Het primaire voedingsgebied van De Goede Herder wordt begrensd door de Deurneseweg/spoorlijn, de Zuid-Willemsvaart, de Wethouder van Wellaan en de Bakelsedijk.

De wijk telde op 1 januari 2018 7.805 inwoners. Zij vormen samen ca. 9% van de Helmondse bevolking. Ca. 38% daarvan heeft een etnische achtergrond die niet-Nederlands is (21,7% niet-Westerse migratie en 16,1% Westerse migratie). Het stedelijke percentage is 26%.

De verhouding koopwoningen/huurwoningen/onbekend is 28%-68%-4%, stedelijk is dat 53%-37%-10%. 93% van de woningen in Helmond Oost is gebouwd voor 2000 en 7% daarna.

Leerling- en ouderpopulatie

Op 1 oktober 2018 stonden 370 leerlingen ingeschreven. Hiervan hadden 72 leerlingen (19,4%) een zogenaamd leerlinggewicht, een jaar eerder waren dat er nog 79 (20,8%). 30 leerlingen hadden een gewicht van 1,2 (8,1%) en 42 leerlingen een gewicht van 0,3 (11,3%). Het percentage leerlingen met een leerlinggewicht daalt gestaag. Dit wordt veroorzaakt door de rechtstreekse relatie die er binnen de regeling wordt gelegd met het opleidingsniveau van de ouders. Een dalend leerlinggewicht betekent niet automatisch dat de thuisomgeving van onze leerlingen ook gestaag verbeterd is in de afgelopen jaren.

Veel van onze leerlingen leven vaker dan gemiddeld in een thuisomgeving die hen niet alle kansen biedt die je elk kind zou gunnen.

Naast het opleidingsniveau van ouders spelen er ook vaker dan gemiddeld psychische, financiële en/of relationele problemen die invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van kinderen. De thuissituatie komt daarmee steeds vaker in de klas en dat heeft zowel invloed op het leervermogen van kinderen als op het beroep dat wordt gedaan op de competenties van de leerkracht om daarmee in de klassensituatie om te gaan.

Identiteit

De Goede Herder heeft een katholieke signatuur. Middels projecten en lessen maken de kinderen kennis met allerlei zaken rond Katholieke feesten, kerk en geloofservaring. Ook kinderen met een andere geloofsovertuiging zijn van harte welkom en waar mogelijk wordt rekening gehouden met hun geloofsbeleving. We geven ons levensbeschouwelijk onderwijs vorm vanuit de overtuiging dat ontmoetingen met andere geloofsovertuigingen goed inpasbaar zijn. Kinderen leren daarmee met begrip en respect om te gaan met verschillen in geloof en geloofsbeleving. Een competentie die van belang is in een maatschappij waar plaats is voor meerdere godsdiensten en geloofsbelevingen.

Leerlingaantal

Op 1 oktober 2018 telde de school 370 leerlingen een daling van 10 t.o.v. de teldatum in 2017. We hadden verwacht gelijk te kunnen blijven of zelfs licht te groeien. Echter in schooljaar 2017-2018 zijn er 41 leerlingen uitgestroomd als schoolverlater en daarnaast zijn er 32 leerlingen uitgestroomd: 21 vanwege verhuizing of (r)emigratie, 5 vanwege de keuze van ouders om een nieuwe start te maken (3 gezinnen), 1 vanwege de keuze om dichterbij huis naar school te kunnen gaan, 1 vanwege een onderzoeksplaats op het Zuiderbos, 1 vanwege een overstap naar een level-upklas, 2 vanwege de overstap naar speciaal onderwijs (SO) en 1 vanwege de overstap naar speciaal basisonderwijs (SBO).

Onze school kent een hoge mate van toegankelijkheid: school voor de wijk; school voor bewust kiezende ouders van buiten de wijk; school voor ouders die elders specifieke knelpunten hebben ervaren waaraan De Goede Herder tegemoet kan komen. Toch is er ook sprake van begrenzing, veelal als gevolg van de (on)mogelijkheden binnen ons ondersteuningsprofiel of organisatorische knelpunten in de groepsverdeling. Per saldo is op De Goede Herder sprake van een ruim aannamebeleid en daarmee een brede toegankelijkheid voor ouders die onze school kiezen als best passend voor hun kind(eren).

Bij zij-instroom wordt per plaatsingsverzoek beoordeeld of plaatsing op De Goede Herder realiseerbaar is. Dat betekende dat er in het afgelopen jaar 14 leerlingen zijn ontvangen van andere scholen. Veelal omdat kinderen in de wijk zijn komen wonen. In een aantal gevallen was er sprake van ouders die niet tevreden waren over de school die tot op dat moment bezocht werd. Van de 14 zij-instromers komen er 5 vanuit NT2-onderwijs. Dit zijn leerlingen die in onze wijk wonen, maar eerst een jaar NT2 onderwijs hebben gehad op KC Mozaïek. In 2018 zijn 2 verzoeken tot plaatsing van 3+1 leerlingen afgewezen omdat gezien de situatie in de gewenste jaargroep de komst van een nieuwe leerling niet wenselijk was in het kader van aantallen en dynamiek en bij de ander was in gesprek gaan met de school waarop de leerling al zat geadviseerd.

De zorgplicht vanuit de wet op Passend Onderwijs is een verantwoordelijkheid die we serieus nemen maar die soms ook op gespannen voet staat met de realiteit in de klas en de mate waarin professionele partners om ons heen hun verantwoordelijkheid nemen. We zijn daarover nadrukkelijk en regelmatig over in gesprek met het SWV en betrekken hen ook op casusniveau waar dat nodig is.

We gaan, in voorkomende gevallen steeds opnieuw het gesprek aan met betrokkenen, enerzijds om het belang van het kind zo goed mogelijk te dienen en anderzijds om ook de bureaucratische processen daaromheen zo effectief mogelijk te laten worden.

Prognoses

Bij het opstellen van de prognose van het leerlingaantal maken we als school gebruik van een aantal bronnen. Jaarlijks ontvangen we een prognose voor de komende 5 jaar van de Verus. Daarnaast stelt de gemeente Helmond een langetermijnprognose op.

Als laatste putten we uit onze eigen ervaringsgegevens o.a. op het gebied van inschrijvingen, zij-instroom en de huidige grootte van de groepen. Een factor die nooit exact in beeld te brengen is wordt gevormd door de groep kinderen die naar het speciaal (basis)onderwijs wordt verwezen en de kinderen die onverwacht verhuizen door persoonlijke omstandigheden in het gezin.

We merken ook steeds vaker dat ouders om logistieke redenen kiezen voor een andere school. Bijvoorbeeld omdat een ouder kind de school verlaat en het jongere kind dan naar een school dichterbij huis gaat of omdat een andere school meer in de nabijheid van de oppas ligt. Ook in- en uitstroom i.v.m. werk of het verlies daarvan komt steeds vaker voor.

Vorig jaar lieten de prognoses van de gemeente Helmond en Verus op de wat langere termijn een sterk verschillend beeld zien. Dit jaar zijn de prognoses van Verus naar beneden toe bijgesteld gezien het grote verloop in de wijk. We hebben onze eigen prognoses naar beneden bijgesteld op basis van de realiteit in de afgelopen jaren. en houden rekening met een lichte krimp in de verdere toekomst.

Aangetekend moet worden dat het voorspellen van verhuisbewegingen steeds moeilijker wordt. Er tekent zich een trend af dat ouders steeds lichter denken over een overstap van school. Daarnaast zien we ook een nieuw type leerling, kinderen met een Oost-Europese achtergrond die feitelijk alleen gebonden zijn aan een locatie door het werk dat er op dat moment voorhanden is. Op het moment dat werk wegvalt, leidt dat vaak tot een nieuwe verhuizing. In 2018 is er opvallend veel verloop in de wijk geweest.

Prognose 2017

	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeente	372	372	372	358	355
Verus	376	390	395	401	411
Eigen prognose	380	380	375	375	375

Prognose 2018

	2018	2019	2020	2021	2022
Gemeente	380	376	363	356	348
Verus	370	363	360	352	350
Eigen prognose	370	366	362	355	350

Feitelijke gegevens teldatum afgelopen 5 jaar

	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal II'n 1 okt.	368	363	374	380	370

3.2 Opbrengsten

Elke school is verplicht om een centrale eindtoets af te nemen in groep 8. Onze school gebruikte van oudsher altijd de eindtoets van Cito (College voor Toetsen en Examens) en sinds 2017 de eindtoets van Route 8. Dit is een digitale en adaptieve toets. We nemen de toets af in april, nadat de kinderen een advies hebben gekregen voor het vervolgonderwijs en nadat de kinderen door ouders zijn aangemeld op de vervolgschool voor Voortgezet Onderwijs. Als blijkt dat de uitslag hoger uitvalt dan verwacht, dan wordt het advies in heroverweging genomen. Als de uitslag lager uitvalt kan dat niet.

Onderstaande resultaten zijn gebaseerd op de Centrale eindtoets (Cito) zoals die in het schooljaar 2014 t/m 2016 is afgenomen. Daarnaast de resultaten van de Route 8 eindtoets van 2017 en 2018.

EINDTOETS 8	Schoolscore					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Centrale eindtoets			Route 8		
Zonder correctie	532.7	530.0	531.0	529.4	196.9	204.2
Percentage leerlinggewicht	32,7%	28,5%	27,2%	25 %	23%	21%
Norm ondergrens.	530.1	530.7	531.0	531.3	188.6	196.4
Norm behaald?	ja	nee	ja	nee	ja	ja

Eindtoets 2018

De eindtoets van Route 8 bestaat uit taal en rekenen.

Van de 41 groep 8 leerlingen hebben alle leerlingen in april deelgenomen aan de eindtoets. De toets is volledig adaptief, dus leerlingen maken allemaal een unieke toets. Van de 41 leerlingen heeft 1 leerling dyslexie; 1 leerling heeft de toets met Readspeaker gemaakt.

1 leerling heeft een ontheffing gekregen; 1 leerling op basis van uitstroom naar PrO. Dit betekent dat de gemiddelde uitslag voor onze school 1,8 punt hoger ligt. 40 van de 41 leerlingen tellen mee voor de eindscore.

Analyse taal

Het onderdeel taal als geheel scoort hoger dan de gemiddelde uitslag (204,2).

Onderdeel	score	1F niet behaald	1F behaald	2F behaald
Taal totaal	204			
Leesvaardigheid (BL)	208	3	7	31
Taalverzorging (SP en interpunctie)	199	1	20	21
Woordenschat	215			
Begrippenlijst (zinsontleden, woordbenoemen)	190			
Luistervaardigheid	205			

De leesvaardigheid en woordenschat scoren het hoogst binnen de totale score van taal. Begrippenlijst scoort het laagst. (Net als vorig schooljaar)

Analyse rekenen

Het onderdeel rekenen als geheel scoort iets lager dan de gemiddelde score op de Eindtoets (204,2). De onderdelen getallen en verhoudingen scoren hoger dan het gemiddelde.

Onderdeel	score	1F niet behaald	1F behaald	1S behaald
Rekenen totaal	202	2	19	21
Getallen	207			
Verhoudingen	205			
Metten en meetkunde	197			
Verbanden	199			

Acties

- Route 8 is over het algemeen goed bevallen, volgend jaar wenselijk om dezelfde toets af te nemen.
- Aandacht begrijpend lezen en rekenen blijft.
- Extra aandacht voor onderdeel zinsontleden en woordbenoemen met vooral de betere groep leerlingen.

In de onderstaande tabel zijn de uitstroomgegevens van de afgelopen jaren weergegeven.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Praktijkonderwijs	1	-	-	-	-	2	1
VMBO-bb+LWOO	8	7	5	6	7	4	2
VMBO-bb	1	-	1	3	1	1	3
VMBO bb/kb LWOO	-	-	-	1	-	-	-
VMBO-kb+LWOO	1	2	2	3	3	1	-
VMBO-kb	5	4	7	7	5	10	3
VMBO-kb/VMBO-t	-	-	-	-	-	2	5
VMBOt+LWOO	-	-	-	-	-	-	-
VMBOt(MAVO)	16	15	14	13	8	10	9
VMBOt/HAVO	9	8	-	7	5	2	4
HAVO	2	7	5	2	8	5	6
HAVO/VWO	7	2	5	4	3	2	4
VWO	3	4	1	4	2	2	4
VSO Speciaal onderwijs	-	-	-	1T/H	-	-	
Totaal	53	49	40	51	42	41	41

Onderzoeken

Om een goed beeld te krijgen van de zorg die een individuele leerling nodig heeft wordt naast observatie en consultatie ook regelmatig gebruik gemaakt van onderzoeken. Dit betreft voornamelijk onderzoek naar capaciteiten en/of diagnostiek van leer- en ontwikkelproblemen. Onderzoeken worden door school bekostigd op het moment dat er geen andere opties zoals bijv. zorgverzekering of voorzieningen vanuit de jeugdwet zijn of als de hulpvraag vanuit school komt.

Doublures en versnelling

In het schooljaar 2017-2018 doubleerden 3 leerlingen (2x groep 3 en 1 leerling in groep 6). Daarnaast kreeg 1 leerling een kleuterverlenging.

3.3 Leerlingen en ondersteuning

Indicaties

Op 1 oktober 2018 hebben we geen leerlingen op school die in aanmerking komen voor cluster 1 (slechtziend); (tot 1 augustus 2018 wel). We hebben wel één leerling cluster 2 (spraak/taal).

Arrangementen

Buiten ons basisarrangement worden er observaties gedaan door een medewerker van het OPDC. Hieruit volgen handelingsadviezen voor de leerkracht.

In 2018 is er één leerling vanaf groep 3 verwezen naar het SBO. Twee leerlingen hebben een observatieplaats op Zuiderbos (voorheen de Zwengel).

3.4 Werken aan inhoud

ICT en onderwijs

In 2016 is het ICT beleidsplan vastgesteld. Een dynamisch document waarin ICT nadrukkelijk verbonden wordt aan en gezien wordt als ondersteunend aan de onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen.

Leerkrachtvaardigheden blijven van belang. Een proces van enerzijds bewustwording en anderzijds het vergroten van vaardigheden. Dit laatste gebeurt o.a. door het organiseren van ICT-café's, studiedagen en persoonlijke coaching waar dat nodig is. Diverse teamleden zijn eerste aanspreekpunt voor collega's die minder vaardig zijn, maar het blijft een doorlopend ontwikkelproces.

Om meer inzicht te krijgen in dit proces en het vertalen ervan naar de organisatie hebben de ICT-coach en de directeur/bestuurder deelgenomen aan een leergang ICT vanuit de PO-raad. Tijdens de leergang is vooral ingezet op verandermanagement: hoe brengen we de verschuiving van de leerkrachtvaardigheden, en met name het bewustzijn dat dit moet, naar het team.

Met een nieuwe ICT-leerlijn (ICT-vaardigheden leerlingen), lessen in mediawijsheid, en in toenemende mate programmeren, werken we dagelijks aan de verbetering van de zgn. digitale geletterdheid (dit is het 'digitale gedeelte' van de 21st eeuwse vaardigheden).

In september 2018 zijn we gestart met een pilot rondom digitale verwerking van spelling en rekenen in de vier groepen 6 en 7 met de digitale verwerkingssoftware van Gynzy. Wij onderzoeken in het schooljaar 2018-2019 of digitaal verwerken voor ons een antwoord kan zijn op het verhogen van de betrokkenheid bij leerlingen, betere inoefening van leerstof en een meer adaptieve verwerking voor alle leerlingen (zowel leerlingen aan de bovenkant als aan de onderkant). De pilot loopt vooralsnog naar volle tevredenheid en naar aanleiding van de bevindingen zal de digitale verwerking al dan niet uitgebreid worden.

Het aantal chromebooks is hierdoor ook verder uitgebreid naar 102. Het aantal devices op de Goede Herder is nu 200, en daarmee zijn we op koers. De invoering van de AVG op 25 mei 2018 was (en is) een nieuwe uitdaging voor onze school. Nadat zowel de directeur als de ict-er zich inhoudelijk op de hoogte hebben gebracht (cursus) zijn de benodigde documenten in orde gemaakt (zie: [website AVG](#)), is het team ingelicht (zie [presentatie AVG](#)) en zijn de ouders op de hoogte gebracht. Inmiddels loopt alles naar tevredenheid, tevens realiseren we ons dat de AVG een continu proces is.

Onderwijsondersteuning

In ons beleidsplan onderwijsondersteuning, beschrijven we de huidige situatie t.a.v. onze onderwijszorg en ontvouwen we jaarlijks ons onderwijsondersteuningsplan. We zijn in staat om onderwijs te verzorgen voor kinderen met dyslexie, een stoornis in het autistisch spectrum/AD(H)D of een beperkte of hogere intelligentie. Bij meervoudige problematiek wordt per individueel geval bekeken of we voldoende kwaliteit van onderwijs en zorg kunnen bieden. Daarnaast wordt er gekeken of het werkbaar is in groep waarin de leerling zit of geplaatst dient te worden. Naast de bovengenoemde problematieken verzorgen we op dit moment onderwijs voor een leerling met een spraak/taalstoornis.

We werken intern met een pedagogisch medewerker. Haar taak is vanaf maart in uren wat uitgebreid en ze richt zich, naast hulp aan individuele leerlingen, ook op groepjes leerlingen in de preventieve sfeer tijdens een rouleer-programma. Daarnaast werken we met 'Rots en water'. Een aantal leerkrachten is opgeleid om training te mogen geven. In 2018 is besloten om de training in te zetten in de groepen 2, 4 en 6. Daarmee is in september een start gemaakt.

Onderwijsondersteuning op het gebied van dyslexie

Op onze school werken we volgens het protocol 'Leesproblemen en dyslexie'. We volgen hiermee een aantal stappen bij het signaleren, diagnosticeren en behandelen van leesproblemen en dyslexie. Waar de kinderen met een dyslexieverklaring voorheen werkten met het programma Kurzweil werken we sinds 2017-2018 met het compenserende programma Readspeaker. Onze Chromebooks worden hiervoor ingezet.

Daarnaast werken we ook preventief aan mogelijke leesproblemen of dyslexie sinds 2018. Onder begeleiding van tutores (vrijwilligers) werken enkele leerlingen uit de groepen 2, 3 en 4 drie maal per week met het interventieprogramma Bouw! Het Connect lezen in de groepen 3-4-5 is ook in 2018 voortgezet.

Schoolzelfevaluatie (SZE)

Sturen op inhoud kan niet zonder zicht hebben op resultaten. Dat doen we op MT-IB niveau, met de vakcoördinatoren en met het team.

Van september 2016 t/m februari 2017 heeft het MT, samen met de IB-ers, de Masterclass 'opbrengstgericht passend onderwijs' (OPO) gevolgd. Dit heeft ons nieuwe inzichten gegeven hoe je de schoolresultaten kunt analyseren en waar de aandachtspunten voor onze school liggen.

Het team is in 2017 meegenomen in de werkwijze van OPO en er is voor het vakgebied rekenen een onderwijsplan geschreven. Hierin wordt beschreven hoe we schoolbreed werken op rekengebied.

We gaan uit van de middenmoot en versterken de basis. Het onderwijsplan is de vervanger van het groepsplan voor rekenen. Het MT-IB heeft (in verschillende samenstellingen) in alle groepen het rekenonderwijs geobserveerd. Het jaar 2018 heeft in het teken gestaan van het meer bewust werken vanuit de doelen voor rekenen. Er is gekeken naar de diverse leerlijnen die elk jaar behaald moeten worden en ook voor het vakgebied spelling, waarin de leerlijnen voor spelling weer centraal staan.

Ook nu is er weer gekozen voor klassenbezoeken door MT/IB. Een onderdeel wat tijdens de observaties meegenomen worden is werken via de Expliciete Directe Instructie (EDI), de leerkrachten hebben in 2018 een studie-ochtend hierover gevolgd. In 2019 volgen de onderwijsplannen voor lezen.

Voor-en vroegschoolse educatie (VVE)

In juni 2018 hebben we in opdracht van de gemeente Helmond het locatieplan 2017-2018 geëvalueerd en het nieuwe jaarplan 2018-2019 opgesteld samen met psz 't Kwebbeltje (van Spring).

We hebben meegewerkt aan de VVE monitor 2017 van de gemeente Helmond. Hiervoor hebben we (in 2018) diverse gegevens aangeleverd m.b.t. de volgende onderwerpen: rapportage resultaatafspraken, toeleiding en bereik van kwaliteit, monitoring schakelklassen en topklassen.

In het afgelopen jaar zijn we aan de slag gegaan met de actiepunten die we in ons locatieplan hebben opgenomen. Inhoudelijk gaat dat om de volgende onderdelen:

Ouders

Ook in 2018 zijn er enkele koffieuurtjes geweest en hebben we veel activiteiten georganiseerd met ouders. In het najaar van 2018 hebben we de ouderpopulatie van groep 1 t/m 3 opnieuw in kaart gebracht en toegevoegd aan het ouderbeleid vanuit VVE.

Kwaliteit in de uitvoering van VVE

Ook in 2018 zijn we kritisch naar het onderwijs bij de kleuters blijven kijken en hebben we de afspraken over ons kleuteronderwijs bijgesteld en aangescherpt. We zijn bewuster aan de slag gegaan met spelontwikkeling bij kinderen. De studiedag van oktober 2017 heeft in 2018 zeker vervolg gekregen in de vorm van een tweede studiedag, maar ook door diverse overleggen met elkaar. We hebben gewerkt met thema's van Kleuteruniversiteit en met eigen thema's. Tijdens elk thema is er veel ruimte voor demonstratiespel door de leerkracht, wat de kinderen op een later moment naspelen in de hoeken in de klas. Het enthousiasme van de leerkrachten en de betrokkenheid van de kinderen is hierbij erg hoog.

Eén collega heeft in 2018 haar master specialist jonge kind afgerond en daarin had spelontwikkeling ook een belangrijke rol. Zij heeft regelmatig informatie gedeeld met haar collega's.

Vanuit de studiereis naar Leuven over betrokkenheid en welbevinden hebben twee collega's de anderen geïnspireerd met ideeën en mogelijkheden om de betrokkenheid bij kinderen te verhogen. Hiervoor zijn o.a. de klaslokalen anders ingericht.

Doorgaande lijn peuterspeelzaal-basisschool

In het kader van de doorgaande lijn zijn we verder gegaan met de afstemming van het pedagogisch klimaat en educatief handelen met de samenwerkende peuterspeelzaal. Er is regelmatig overleg geweest tussen de VVE-coachen en er is twee keer een overleg geweest met pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzaal en leerkrachten van groep 1 en 2 om zaken uit te wisselen en met elkaar van gedachten te wisselen over bijv. de overdracht van psz naar bs.

Om voor de kinderen te zorgen voor een goede overgang van psz naar bs hebben we een aantal keren een gezamenlijke activiteit georganiseerd en komen de peuters één keer per maand naar onze school. Zij maken dan gebruik van onze speelzaal, de kleine speelplaats en gaan ook mee werken en spelen in een van de groepen 1.

We zien dat het aantal kinderen bij psz 't Kwebbeltje heel erg afneemt en zij helaas dagdelen hebben gesloten. Hierdoor is de uitvoering van het locatieplan op het gebied van samenwerking in het najaar van 2018 op een lager pitje gezet en zijn we aan het onderzoeken of we op onze school een peuteraanbod kunnen realiseren.

Resultaten en monitoring

Ook in 2018 hebben we de kinderen gevolgd mbv KIJK!. De 'resultaten' van deze observaties en registraties hebben we tijdens de schoolzelfevaluatie meegenomen.

Ouderbetrokkenheid algemeen

Wij vinden het heel belangrijk dat er een goed contact is tussen ouders en school; ouders blijven mede verantwoordelijk voor de vorming en ontwikkeling van kinderen op De Goede Herder. Ouders kunnen op heel verschillende manieren betrokken zijn bij de school en de ontwikkeling van hun kind. Van het helpen bij activiteiten in de klas tot meedenken in de medezeggenschapsraad.

We hebben ervoor gekozen om aan het begin van het schooljaar een kennismakingsgesprek te organiseren tussen de leerkracht, de ouders en het kind. Het is belangrijk wederzijdse verwachtingen uit te spreken en elkaar te leren kennen. In 2018 hebben de kennismakingsgesprekken in de groepen 1, 3 en 7 veelal bij ouders thuis plaatsgevonden. Ouders konden aangeven of zij dat ook wilden of niet. Deze huisbezoeken waren zowel voor ouders, kinderen als leerkrachten heel waardevol. We gaan evalueren hoe we er in de toekomst mee omgaan.

Daarnaast informeren ouders over schoolse zaken middels een ouderkrant of per e-mail. We organiseren een infoavond voor alle groepen en twee keer per jaar voor ouders van 'nieuwe kleuters', koffie-uurtjes, inloopkwartier bij de groepen 1-2,

We vinden het belangrijk dat ouders betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind en datgene wat we op school doen.

Uiteraard worden ouders geïnformeerd

Schoolplan

Eind 2017 is het schoolplan 2017-2021 vastgesteld. In het schoolplan hebben we onze missie en visie verwoord en het document is leidend voor de stappen die we onderwijsinhoudelijk zetten.

Veranderteams

In 2017 zijn er binnen het team twee leerkrachten afgestudeerd voor de Masteropleiding 'leren en innoveren'. In 2018 is een derde leerkracht afgestudeerd. We hebben de krachten gebundeld en met z'n drieën vormen zij sinds augustus 2018 een groep van innovatiecoaches. Zij nemen teamleden mee in doelgerichte onderwijsontwikkeling. Ten tijde van het schrijven van dit bestuursverslag is de start hiermee gemaakt.

Oriëntatie zaakvakken

In 2017-2018 is een veranderteam 'zaakvakken' aan de slag gegaan met de vraag welke mogelijkheden er zijn om het zaakvakonderwijs (wereldoriëntatie) de goede inhoud en vorm te geven passend bij onze visie. Tijdens een studiemiddag is er met het team over gesproken en hierbij is externe begeleiding betrokken geweest vanuit BCO-onderwijsadvies. Daarna is de werkgroep zich verder gaan oriënteren op bestaande methodieken. Aan het eind van het schooljaar is er een selectie gemaakt door de werkgroep van methodes die passend zouden kunnen zijn.

Uitgevers zijn uitgenodigd om een presentatie te geven aan het team en/of aan de werkgroep en bij het verschijnen van dit bestuursverslag wordt proefgedraaid met beurtelings een andere methode.

Pedagogische tact

We zijn in schooljaar 2015-2016 gestart met een teamtraject waarmee we ons verdiepen in het gedachtegoed van Pedagogische Tact. 'Op het goede moment het juiste doen, óók in de ogen van de leerling'. Een intensief traject waarin we individueel en als team oefenen in het reflecteren op ons gedrag, in het afstemmen van ons handelen en in het gesprek met elkaar en de leerling. Dit gedachtegoed helpt ons in het in gezamenlijkheid vinden van een antwoord op de steeds complexer wordende dagelijkse realiteit van het onderwijs.

In 2017 is er nog een begeleide bijeenkomst geweest met het team waarin besproken is hoe we ervoor staan en hoe we verder willen. Het heeft ons veel gegeven in reflectie naar onszelf en het in gesprek gaan met de ander (zowel leerlingen als collega's). We merken echter ook dat collega's behoefte hebben aan houvast; aan een kader, terwijl pedagogische tact juist gaat over het handelen in het moment en dat valt niet altijd te kaderen. Belangrijk is dat we met elkaar in gesprek blijven. Dat doen we o.a. door geplande intervisiemomenten en vanzelfsprekend is er dagelijks ruimte om met elkaar het gesprek aan te gaan. De intervisiemomenten hebben we ook in 2018 voortgezet.

Leerlingen met een ontwikkelingsperspectief

In schooljaar 2015-2016 zijn we gestart met het inrichten van de zgn. Turboklas, omdat we de leerlingen die zich aan de onderkant van de leercurve bevinden goed te kunnen ondersteunen. Vooral die leerlingen waar we de standaard leercurve moeten loslaten vanwege een beperkte(re) cognitie. Het gaat om een groep leerlingen die, zeker met de komst van Passend Onderwijs, hun volledige basisschooltijd bij ons zullen verblijven en niet meer doorstromen naar het SBO. Een dubbele uitdaging waarbij we enerzijds zorg hebben om en voor het welbevinden van de leerling en anderzijds ook een didactische en logistieke uitdaging hebben in de groep. Het gaat immers vaak om een vierde of soms vijfde differentieniveau. In 2016-2017 hebben we dat voortgezet. Hiervoor hebben we externe expertise ingehuurd en dat bleek aan het einde van het schooljaar een te grote investering naar rato deze groep leerlingen. Ondanks het feit dat er op individueel niveau zeker meerwaarde was voor leerlingen, met name in het sociaal-emotioneel welbevinden is besloten te stoppen met de Turboklas en de uren van een onderwijsassistente uit te breiden. Vanuit de gedachte dat op die manier meer kinderen zouden profiteren van de extra inzet.

In 2017-2018 hebben we ervoor gekozen om deze leerlingen te laten werken met Snappet, een digitaal programma met dashboard, waarbij de leerlingen op eigen niveau kunnen werken op een eigen chromebook. Bij de evaluatie is gebleken dat juist voor deze leerlingen het lastig is om zelfstandig aan de slag te gaan.

Op dit moment zijn we aan het zoeken naar mogelijkheden om (eventueel samen met de Silvester Bernadette en) met de Praktijkschool te kijken naar mogelijkheden om iets extra's te kunnen bieden voor deze leerlingen.

Gezonde school

In 2018 hebben we het themacertificaat 'bewegen en sport' opnieuw behaald en mogen het voor drie jaar verlengen.

Het themacertificaat 'welbevinden' loopt nog door tot 2020.

In november 2018 zijn we gestart met deelname aan schoolfruit -en groenteregeling. Een project dat wordt gesubsidieerd door de Europese Unie. Op woensdag, donderdag en vrijdag hoeven de kinderen zelf geen fruit mee naar school te nemen en krijgen ze verschillende soorten fruit en groenten. Het loopt door tot eind april 2019.

4. Personeel

4.1 Algemeen beeld

Binnen de organisatie zijn vrouwen in de leeftijd van 30 t/m 50 sterk vertegenwoordigd. De GGL op 1 oktober 2018 was 40.84. Een toename van 0.97 ten opzichte van de GGL per 1 oktober 2017 (39.87).

In de onderstaande tabellen wordt de opbouw van het team weergegeven.

Samenstelling team per 1 augustus 2018			
	Aantal	FTE	%
Medewerkers totaal	40	29.05	100.00
Leerkrachten	25	18.28	62.93
Vakleerkracht muziek	1	0.42	1.45
Interne begeleiders	2	1.42	4.89
Onderwijsassistenten	4	2.70	9.29
Pedagogisch medewerker	1	0.60	2.07
Secretaresse	1	0.50	1.72
Conciërge	1	0.80	2.75
Bouwmanagers	2	1.33	4.58
Directie	1	1.00	3.44
Vervangers (middelen vanuit VF)	2	2.00	6.88

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal	%
20 tot 30 jaar	3	1	4	10.0
30 tot 40 jaar	10	3	13	32.5
40 tot 50 jaar	10	0	10	25.0
50 tot 60 jaar	7	2	9	22.5
60 tot 70 jaar	3	1	4	10.0
Totaal	33	7	40	100.0

Peildatum 1 augustus 2018

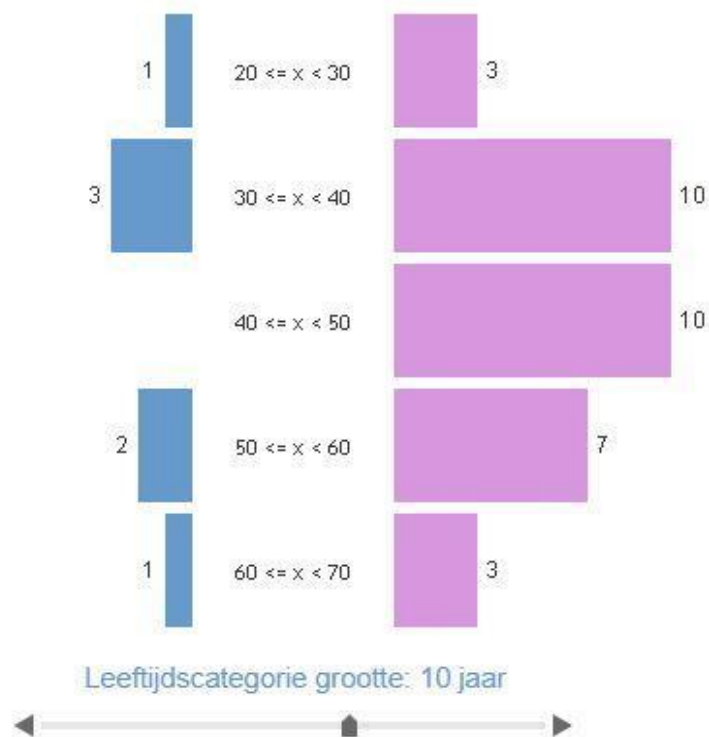
Onderstaand volgen diverse dwarsdoorsneden van de bezetting over 2018:

Hoeveel medewerkers zijn er in dienst per geslacht?

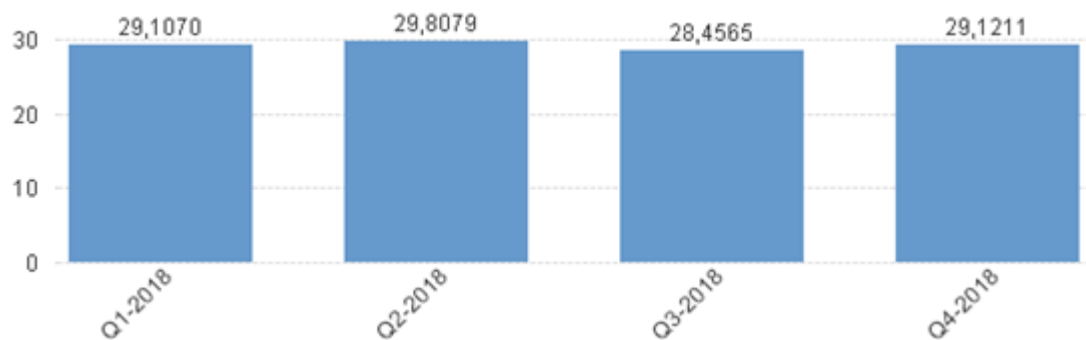
40

En wat is de verdeling per leeftijdscategorie?

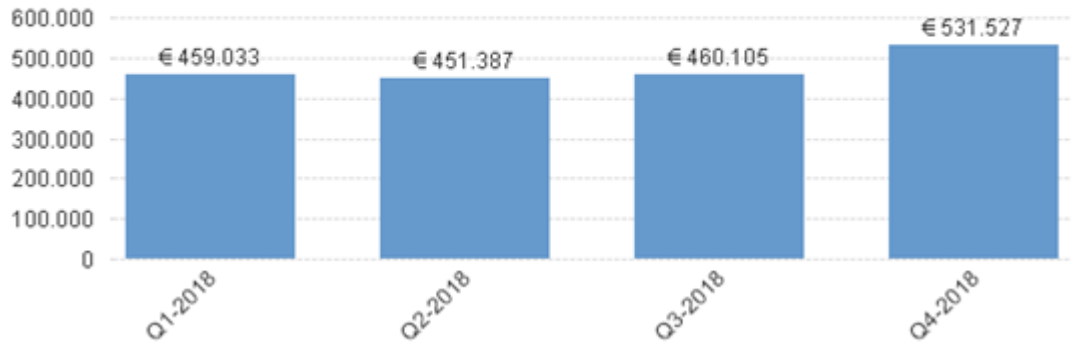
Wat is de trend van de bezetting in fte?

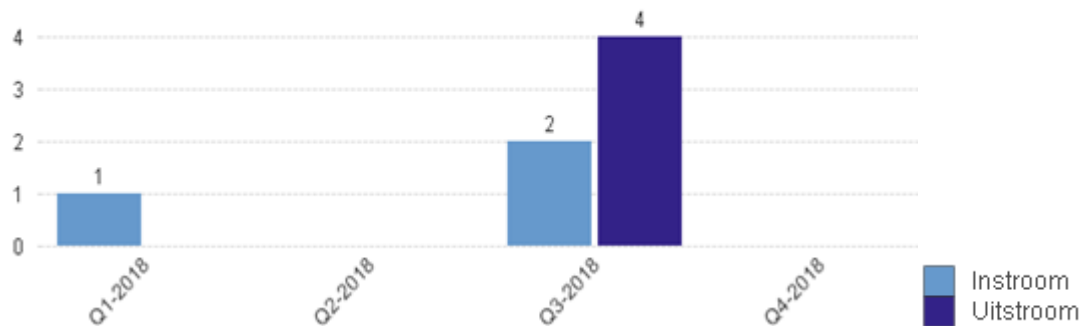
Onderstaande grafiek (lonen en salarissen incl. reiskosten) illustreert dat er weinig schommelingen waren in bezetting, maar dat het effect van de CAO verhoging in het vierde kwartaal zit. De verdere analyse hierover volgt later.

Wat is de trend van de bezetting in kosten?

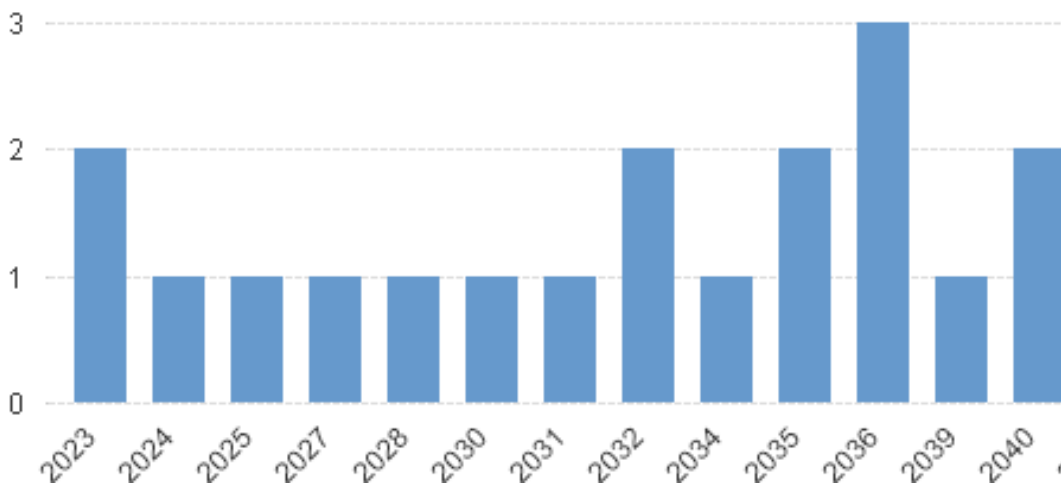
€ 1.902.052

Wat is de trend van het verloop in aantal medewerkers?

Wat is de verdeling van het aantal AOW gerechtigde medewerkers?

4.2 Personeel en organisatie

Functiehuis

Het huidige functiehuis dateert uit 2014. In 2018 is, in het licht van de schoolontwikkeling, de MR gevraagd om instemming te verlenen aan het verzoek om de functie innovatiecoach toe te voegen aan het functiehuis. Die instemming is verleend.

(2017-)2018 is een bewogen jaar geweest voor het basisonderwijs wat betreft landelijk beleid. Er hebben stakingen plaatsgevonden voor hogere salarissen voor leraren en het verlagen van de werkdruk en er is verzocht om meerdere acties. Onze school heeft twee keer deelgenomen aan een staking op basis van de keuze van de leraren zelf. De school is toen gesloten. Uiteindelijk hebben de acties geleid tot een salarisverhoging voor leraren (en niet voor onderwijsondersteunend personeel en directieleden) en in het kader van de werkdruk heeft elke school werkdrukmiddelen gekregen. In oktober 2018 zijn er nieuwe salarisschalen vastgesteld. Er zijn geen LA, LB en LC functies meer, maar L10, L11 en L12 functies. Dat vraagt om opnieuw te kijken naar ons functiehuis en naar de taakverzwaring die dit met zich meebrengt. Er is sprake van scheefgroei en tegelijkertijd volgt er in maart 2019 weer een nieuwe CAO. Het vraagstuk van de inschaling van de bouwmanagers staat al enkele jaren op de agenda en is nooit geëffectueerd. Het staat op de agenda van het bestuur. Daarover zal uitsluitel moeten komen. M.b.t. de salarissen van onderwijsondersteunend personeel en directie vinden er landelijke onderhandelingen plaats, die mogelijk gevolgen hebben bij de nieuwe CAO.

IPB

In 2017-2018 is gestart met de eerste ronde beoordelingsgesprekken o.b.v. het in 2016 geactualiseerde IPB. De laatste gesprekken moeten nog plaatsvinden evenals de evaluatie met de MR. De collega's van de Silvester Bernadette starten in 2018-2019 met de beoordelingsgesprekken.

Na de CAO onderhandelingen zal het IPB geactualiseerd worden.

Nascholingsbeleid

Werken aan de ontwikkeling van kinderen brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om te blijven werken aan de ontwikkeling van de organisatie en haar medewerkers.

Binnen de school kennen we drie vormen van nascholing:

- a. Gezamenlijke nascholing voor het team of delen van het team.
Deze vorm wordt centraal geregisseerd door het management en de intern begeleiders. Deze nascholing heeft te maken met het invoeren van nieuwe elementen/methodes in het onderwijs, het verbeteren van onderdelen van het onderwijs of het uitwerken (en daarna inwerken, evalueren) van onderwerpen die van buitenaf komen en om voortschrijdende kennis vragen, bijv. over groepsdynamiek en Passend Onderwijs.

- b. Individuele nascholing op basis van sturing.
 Ieder jaar vinden er functioneringsgesprekken plaats, waarbinnen de sterke en zwakke punten van leerkrachten worden besproken.
 Naar aanleiding van deze gesprekken, waarin ook de visie op toekomstig functioneren wordt besproken, wordt aan collega's gevraagd bepaalde studies of nascholing te volgen.
 Leidraad in eerste instantie zijn de competenties van de collega's, maar zeker vindt er ook sturing plaats op basis van (toekomstige) behoeftes aan functies binnen de school.
- c. Individuele nascholing op basis van eigen wensen.
 Wanneer leerkrachten op eigen initiatief om nascholing vragen gaan wij daar in de regel welwillend mee om.

Met de collega worden afspraken gemaakt over studietijden, lerarenbeurs etc. Op school is een contract aanwezig dat kan worden gebruikt om afspraken te maken voor de tijd na de studie en het eventueel vroegtijdig verlaten van de school.

Scholing is daarom onderdeel van het IPB. In 2018 heeft scholing op de volgende niveaus plaatsgevonden:

Betreft	Met inzet van	Teamniveau
AVS congres	Algemene Vereniging Schoolleiders	Directeur Adjunct-directeur
3-daagse studiereis Leuven	Onderwijs Maak Je Samen	1 leerkracht groep 2 1 leerkracht groep 3 1 leerkracht groep 5 2 bouwmanagers
Symposium "Wat stuitert daar door de klas?"	Congres Content	Leerkracht groep 7
Lezing "Inspiratieavond van de pedagogiek"	De Kempel	1 leerkracht groep 2 1 leerkracht groep 3
Leergang bewegingsonderwijs blok 2	De Kempel	Leerkracht groep 8
Leergang bewegingsonderwijs blok 3	De Kempel	Leerkracht groep 8
Cursus "Inspiratiedag jonge kind"	BCO Onderwijsadvies	2 leerkrachten kleuters
Nationale rekencoördinator dag	Universiteit Utrecht	Leerkracht groep 4
Congres "Week van de interne begeleider"	Instondo	2 IB'ers

Training AVG (algemeen)	Tact Legal	Directeur ICT coördinator
ESHA reis	Qliq Primair Onderwijs	Adjunct-directeur
Training “met sprongen vooruit”	Menne Instituut BV	2 leerkrachten kleuters
Deelname directiedag 2018	Qliq Primair Onderwijs	Directeur Bovenbouwmanager
Training “The Lab of Live”	Silvester- Bernadetteschool	ICT coördinator
Registeropleiding coördinator taal	De Kempel	Leerkracht groep 4
Leergang bewegingsonderwijs blok 3	De Kempel	Leerkracht groep 5
Training “Herhaling BHV”	Brand(t)beveiliging & Advies	Adjunct-directeur 8 leerkrachten uit div. groepen
Training EDI (Expliciete Directe Instructie)	Edux Onderwijspartners	Team tijdens studiedag
Basisscholing verwerkingssoftware Gynzy + begeleiding 2018-2019	Driestar Onderwijsadvies	ICT coördinator IB’er bovenbouw 4 leerkrachten uit div. groepen
Event “Meesterlijk lesgeven”	Dyade	Bovenbouwmanager Taalcoördinator
Congres “De toekomst van het taalonderwijs”	Uitgeverij van Gorcum BV	Taalcoördinator Leerkracht groep 3
Spelstimulering en spelend leren	BCO Onderwijsadvies	Leerkrachten onderbouw
Werken met Nieuwsbegrip in het basisonderwijs	CED Groep	Leerkracht groep 7
Coaching directeur-bestuurder	M. Visser Haptotherapie	Directeur
Leergang ondernemend leiderschap (2017-2019)	AVS	Adjunct-directeur (later als directeur/bestuurder)
Opbrengstgericht werken en schoolzelfevaluatie	Intern	Team tijdens studiedag
Werken met groepsplannen	Intern	Team tijdens studiedag

In totaal is er in 2018 ca. € 22.300,- geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering van de medewerkers.

- Inzet pedagogisch medewerker uitgebreid, naar meer bereik van leerlingen, meedraaien in rouleerprogramma
- Extra onderwijsassistenten (inzet werkdrukmiddelen)
- Kleine uitbreiding uren conciërge (inzet werkdrukmiddelen)
- Vertrek directeur bestuurder, opvolging door adjunct-directeur.

4.3 Verzuim

Het verzuimpercentage op onze school ligt onder het landelijk gemiddelde, ondanks een langdurig zieke (fulltime) leerkracht. We staan in nauw contact met de arboarts als het gaat om verzuimbegeleiding.

In de onderstaande tabellen wordt het verzuim weergegeven in het afgelopen kalenderjaar, inclusief zwangerschapsverlof en vangnet.

In 2018 is 1 collega vervangen in het kader van zwangerschapsverlof.

Daarnaast valt te constateren dat er steeds meer gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid om betaald en/of onbetaald ouderschapsverlof op te nemen.

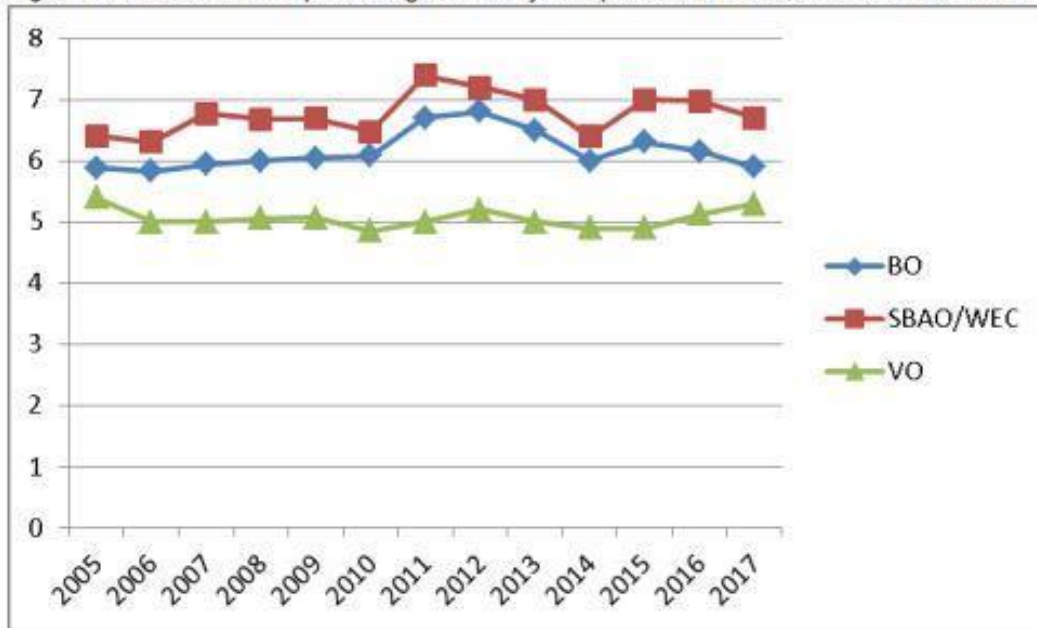
Het verzuimpercentage op onze school ligt met 4,36% onder het landelijk gemiddelde (benchmark: verzuimpercentage 6,0% en meldingsfrequentie 1,0 in 2017).

Tabel S.1. Kengetallen ziekteverzuim en overig verzuim onderwijzend personeel, 2015-2017

	VP			MF			GZD			NZ*		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Ziekteverzuim												
PO	6,4	6,3	6,0	1,1	1,2	1,0	20	20	22	48,3	44,2	49,9
bo	6,3	6,2	5,9	1,1	1,1	0,9	20	20	22	48,8	45,2	50,5
sbao/wec	7,0	7,0	6,7	1,3	1,3	1,2	19	20	21	45,8	43,4	46,2
VO	4,9	5,1	5,3	1,6	1,8	1,6	12	12	13	40,7	33,8	35,6
Overig verzuim**												
PO	4,1	3,8	3,9	0,9	1	0,9	23	28	31	-	-	-
bo	4,1	3,9	3,9	1	1	0,9	22	27	30	-	-	-
sbao/wec	3,5	3,2	3,5	0,7	0,7	0,6	30	42	43	-	-	-

* Nulverzuim is alleen berekend voor het ziekteverzuim

Figuur S.1. Ziekteverzuimpercentage onderwijzend personeel in BO, SBAO/WEC en VO

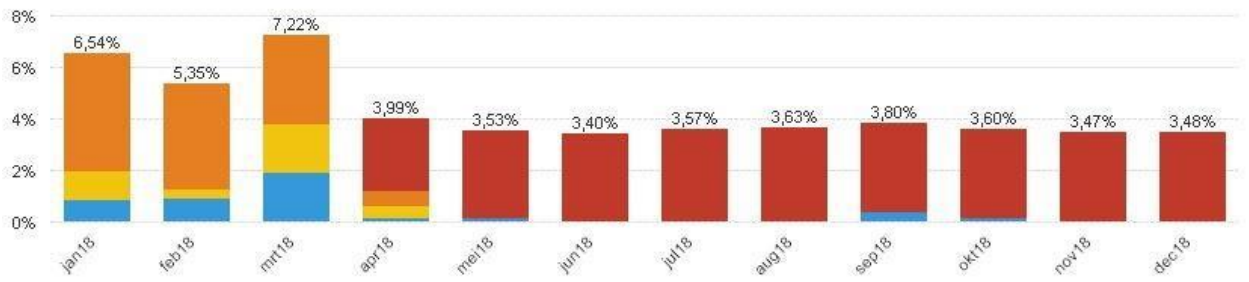
VP = verzuimpercentage
 MF = meldingsfrequentie
 GZD = gemiddelde ziekteverzuimduur
 NZ = nul ziekteverzuim

Verzuim en dreigend verzuim hebben doorlopend de aandacht van de schoolleiding. We denken actief mee om werkdruk, ook op individueel niveau, te reguleren. Daarbij is er in onze ogen altijd sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid.

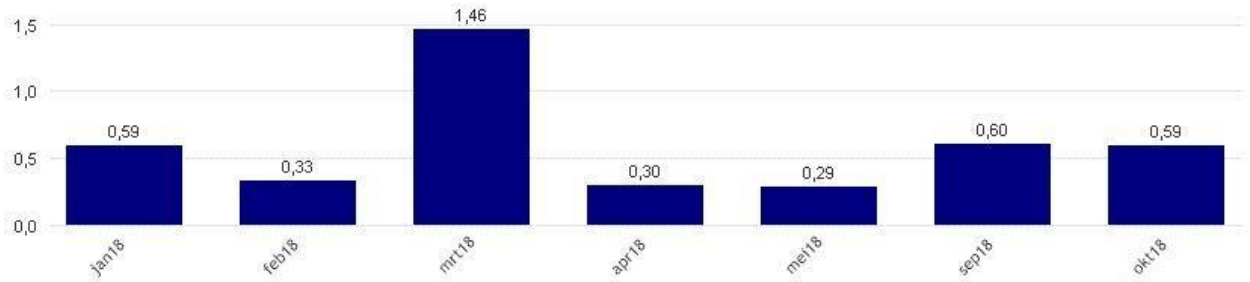
In de onderstaande tabellen wordt het verzuim weergegeven in het afgelopen kalenderjaar.

Kengetallen	2018	2017	2016
Verzuimpercentage	4.36%	6.08%	8.61%
Meldingsfrequentie per jaar	0.38	0.37	0.73
Dagen gemiddelde verzuimduur **	11.53	80.75	20.74

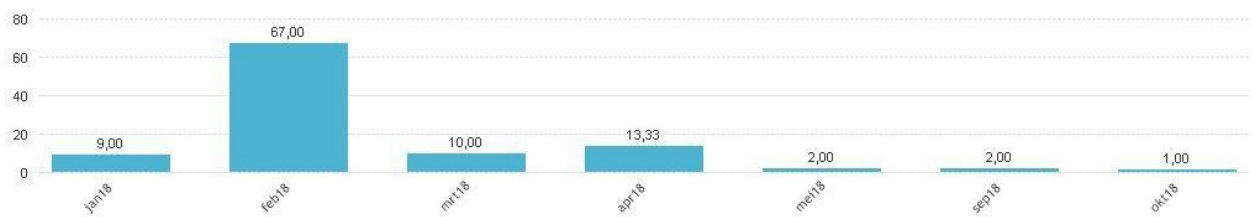
Verzuimpercentage: 4,36%

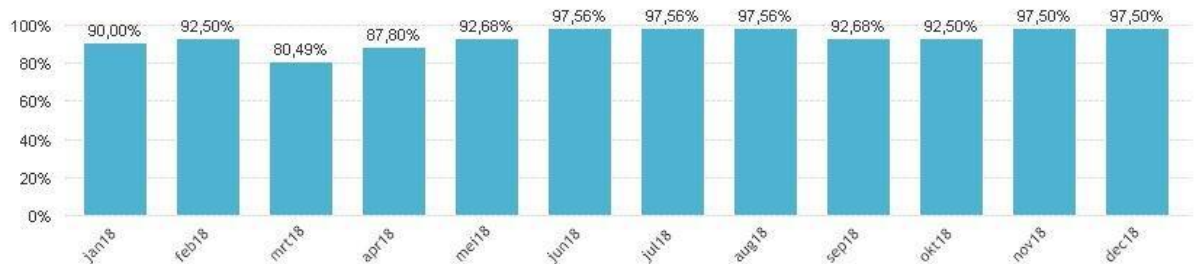
Verzuimfrequentie: 0,38

Gemiddelde verzuimduur: 11,53

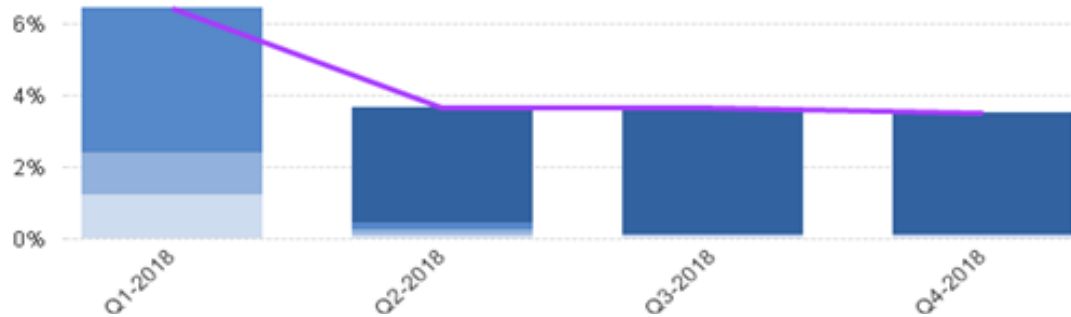
Percentage nulverzuim: 73,33%

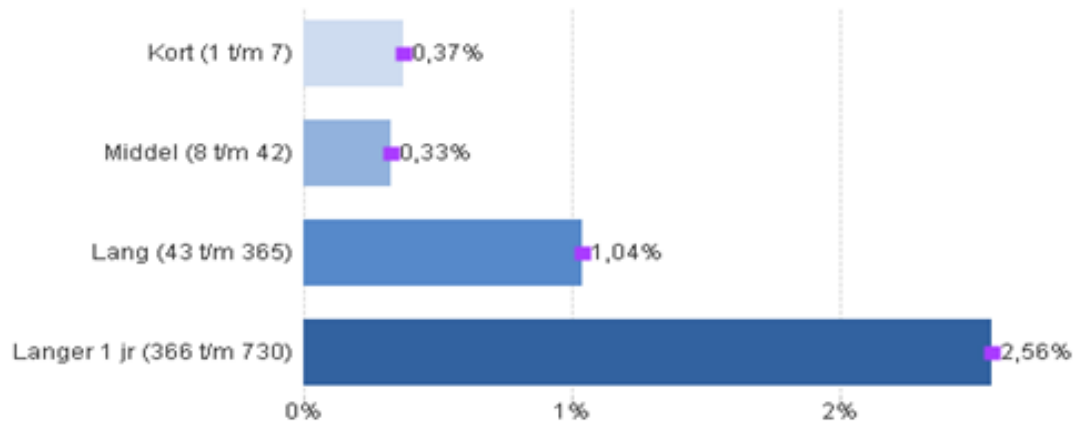
Ziekteverzuimanalyse van de school wordt hieronder inzichtelijk gemaakt in diverse doorsneden over 2018:

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

4,30%

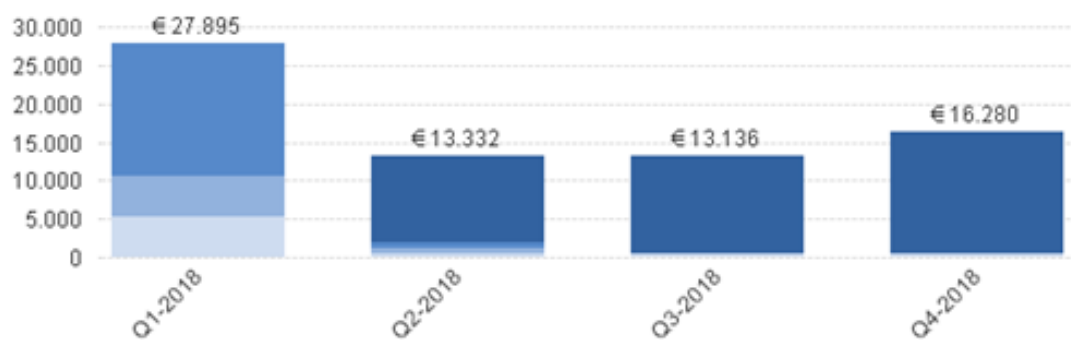

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

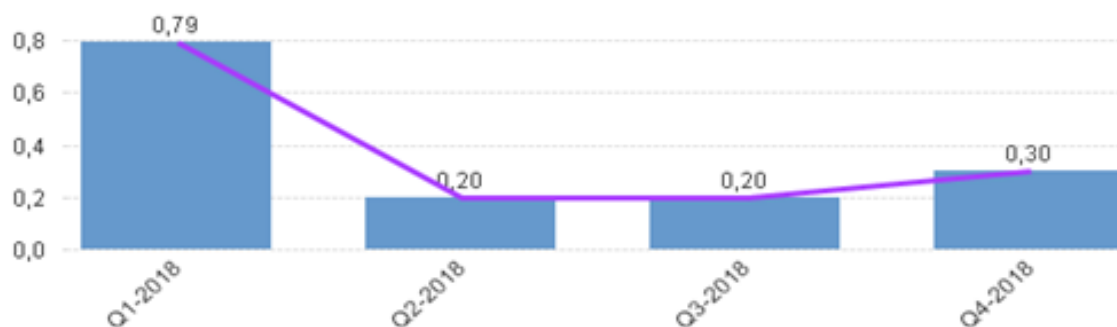
Wat is de trend van de verzuimkosten?

€ 70.642

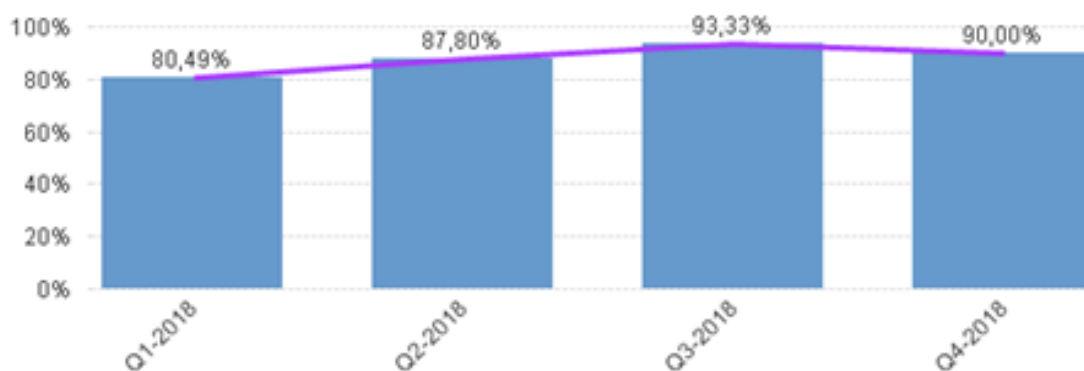
Wat is de trend van de verzuimfrequentie?

0,37 ●

Wat is de trend van het percentage nulverzuim?

73,33% ● (

Het ziekteverzuim binnen de Stichting is laag, ook het korte verzuim. Het verzuimpercentage is sterk beïnvloed door een langdurig zieke medewerker. Dit is moeilijk beïnvloedbaar. De meldingsfrequentie is zeer laag en het nulverzuim is hoog. Dat is een compliment aan het team.

Als we de resultaten van de Stichting vergelijken met de landelijke ontwikkeling uit het Verzuimonderzoek PO en VO 2017 van DUO van 20 augustus 2018, dan onderstreept dat nogmaals dat het verzuim binnen de Stichting laag is.

4.4 Toekomstige ontwikkelingen

Personeelsverloop

Met het huidige personeelsbestand is het te verwachten natuurlijk verloop, in het bijzonder door leeftijd, de komende jaren vrijwel nihil. Ook de ruimte die ontstaat doordat medewerkers hun arbeidsomvang willen verminderen, bijvoorbeeld omdat ze werk en gezin gaan combineren, zal beperkt zijn. Dat betekent dat er weinig speelruimte zal zijn om tegenvallers in de formatie op te vangen.

Inzet personeel

Wet- en regelgeving bemoeilijken het flexibel inzetten van personeel in extreme mate. De werkgever bouwt erg snel verplichtingen op en er is weinig ruimte om

verplichtingen te beëindigen op het moment dat de organisatie dat nodig heeft. Wel is een aantal collega's bezig aan de laatste fase van hun loopbaan, de verwachting is dat daar ruimte ontstaat op het moment dat er onverhoopt echt spanning komt te staan op de begroting.

Eigen Risico Drager

Sinds 1 januari 2018 heeft de school gekozen om Eigen Risico Drager te zijn. Er is gekozen voor een 14 dagen variant op basis van de verzuimgegevens van de afgelopen jaren. Dat betekent dat de eerste 14 dagen van de ziekmelding de school zelf de rekening betaalt en voor langdurig zieken een beroep doet op het vervangingsfonds.

In de begroting is rekening gehouden met het kunnen opvangen van vervangingskosten binnen de formatie.

Het vinden van geschikte vervangers, met name voor de kortdurende en incidentele vervangingen, wordt steeds nijpender. We doen vooral een beroep op duo-collega's en parttimers die al op school werkzaam zijn. In enkele gevallen zetten we een onderwijsassistente in onder supervisie van een leerkracht of staat een lid van het managementteam of de intern begeleider voor de groep.

Passend Onderwijs

De eisen die ontwikkelingen als Passend Onderwijs en de aandacht voor leeropbrengsten stellen aan onze medewerkers vragen om een continu proces van (zelf)reflectie en scholing. We kiezen ervoor om hier actief over in gesprek te gaan met het team en individuele collega's. Dat zullen we ook in de komende jaren blijven doen. Daar komt nog bij dat er inmiddels wetgeving is rondom de invoering van een bekwaamheidsregister voor zowel leerkrachten als schoolleiding. Ook hiervoor zal de komende jaren zowel financieel als inhoudelijk aandacht moeten zijn.

5. Financiën

5.1 Exploitatie

R.K. Stichting De Goede Herder sluit 2018 af met een positief resultaat uit baten en lasten van € 10.581 (2017: € 43.514). Dit resultaat vormt een negatieve ontwikkeling ten opzichte van het begrote resultaat over 2018 van € 44.892.

Onderstaand overzicht toont de totale baten en lasten in 2018 in verhouding tot de begroting 2018 en de realisatiecijfers van 2017.

Staat van baten en lasten	2018 Realisatie	2018 Begroting	2017 Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
Baten	2.414.316	2.254.855	2.272.467	7,1%
Lasten	2.403.540	2.210.463	2.228.832	2,1%
Saldo baten en lasten	10.776	44.392	43.635	
Financiële baten & lasten	- 195	500	- 121	
Totaal resultaat	10.581	44.892	43.514	

In dit overzicht is een aanzienlijke groei aan baten te zien, terwijl de lasten minder sterk toenemen. Het resultaat verbetert hierdoor.

Het saldo van de rente van de spaarrekeningen minus de bankkosten leidt in realisatie tot een negatief resultaat aan financiële baten en lasten.

Financiële beschouwing baten

Met uitzondering van materiële instandhouding (MI) ontvangt de school alle rijksbijdragen bekostigd per schooljaar gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober van het voorgaande jaar. In deze vergoeding wordt rekening gehouden met het feit dat ouder personeel meestal duurder is. Dit wordt gedaan door de lumpsum deels afhankelijk te maken van de zogenaamde GGL: de gewogen gemiddelde leeftijd van de leerkrachten.

De baten zijn direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. De prognoses van de leerlingenaantallen van R.K. Stichting De Goede Herder laten voor de komende jaren een dalende tendens zien. Dit houdt in dat de rijksbijdragen ook zullen gaan dalen. Om een gezond financieel resultaat te realiseren is in dat opzicht kostenbeheersing van belang. In de praktijk komt dat vooral neer op het vermogen tijdig personele verplichtingen aan te passen aan een teruglopende lumpsum.

Onderstaand een overzicht van de afzonderlijke baten (excl. financiële baten)

Baten €	2018 Realisatie	2018 Begroting	2017 Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
(Rijks)bijdragen OCW	2.295.190	2.177.355	2.196.467	5,4%
Overige overheidsbijdragen	101.668	75.000	73.500	35,6%
Overige baten	17.458	2.500	2.500	598%
Totaal	2.414.316	2.254.855	2.272.467	7,1%

De totale gerealiseerde baten zijn aanzienlijk gestegen. Aangezien er in september 2018 een prognose van het exploitatieresultaat is gemaakt, is deze toename geen verrassing. Het prognosticeren van de salarislasten was in dat opzicht complexer.

Nieuwe CAO en de dekking / belangrijke ontwikkelingen

Werkgevers en werknemers hebben in juni 2018 een onderhandelaarsakkoord bereikt voor een nieuwe CAO voor het primair onderwijs. Het kabinet heeft € 270 miljoen euro extra beschikbaar gesteld voor de salarissen van leraren zonder uitputtend te zijn. Alle leraren krijgen een nieuwe, flink hogere salarisschaal. Daar bovenop krijgen alle medewerkers een marktconforme salarisverhoging van 2,5% per 1 september 2018. Alle leraren krijgen een eenmalige uitkering in oktober van 42% van hun nieuwe maandsalaris. Verder krijgen alle medewerkers in oktober een eenmalige uitkering van € 750 (naar rato van aanstelling). Schoolbesturen krijgen voorts meer ruimte om vervanging bij ziekte goed te organiseren. Gebruik maken van een uitzondering op de ketenbepaling. Deze CAO loopt tot 1 maart 2019. Ten opzichte van de vorige CAO gaan per 1 september 2018 leraren er tussen de 3,3% en 9,5 % op vooruit. In augustus 2018 is vanuit een extra kabinetsbijdrage voor deze gestegen gemiddelde personele last (GPL), uit de bovenstaande loonafspraken compensatie in de rijksbijdragen ontvangen. Dit is zichtbaar in zowel de ontvangen personele bekostiging als de bekostiging voor personeel en arbeid (P&A).

Rijksbijdragen OCW

Voor de begroting 2018 is de personele bekostiging van ministerie van OC&W van 19 oktober 2017 leidend geweest. Voor materieel is de bekostiging van OC&W van 24 september 2017 het uitgangspunt. Vanuit de PO-Raad is destijds bij opmaak van de begroting gebaseerd op het "Regeerakkoord 2017" en "Convenant Leerkracht" het advies gegeven, hoeveel aanvullende nieuwe bekostiging (€ 18 tot € 20 per leerling) schoolbesturen de komende schooljaren zouden kunnen verwachten.

Dit is uiteindelijk gunstiger in realisatie door diverse oorzaken:

- De personele baten bevat bijstelling voor zowel de hogere lonen en salarissen door de nieuwe CAO als voor de hogere premies zoals Participatiefonds en Pensioenen.
- De bekostiging van de prestatiebox is met ingang van 2018-2019 verhoogd met circa € 10, naar € 180 per leerling.
- Voor de aanpak van de werkdruk wordt per schooljaar 2018-2019 de Personeel & Arbeid bekostiging verhoogd met een bedrag van € 155,55 per leerling. Deze extra middelen voor de werkdruk zijn niet begroot en hebben een positief effect hebben op de baten van het kalenderjaar van € 24.629. De school stelt hier een bestedingsplan tegenover in de lastensfeer. Deze zijn ook niet begroot.

Al deze ontwikkelingen aan baten en lasten heeft tot gevolg dat de vergelijking met de begroting over 2018 soms minder inzichtelijk is. De prognose gedurende het verslagjaar gaf echter, tijdig inzicht in de ontwikkeling van baten en lasten.

Aan de andere kant zijn er negatieve afwijkingen in rijksbijdragen zoals:

- Inhouding OC&W – betreft de negatief getoetsten in 2018 € 15.769 , zijn niet meegenomen in de begroting en hebben net als in 2017 met € 1.693 een negatief effect op het resultaat.
- De doorbetalingen Rijksbijdragen SWV zijn daarentegen met een realisatie van € 109.289 lager dan de begrote bijdragen van € 122.894 in 2018.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn hoger dan begroting 2018. De subsidies van de gemeente Helmond betreffen voornamelijk subsidies ten behoeve van Topklas, Schakelklas en VVE coördinator van de gemeente Helmond. De subsidie voor Onderwijsachterstandenbeleid is gestegen in 2018. Daarnaast zijn er niet begrote gelden ontvangen voor de Wijkschoonmaak en Verkeer voor ruim € 7.000.

Overige baten

De begrote overige baten betreft voor € 2.500 gelden vanuit Stg Qliq, vanwege het voorzitterschap van de voormalige directeur-bestuurder. In 2018 is er vergoeding van € 16.000 ontvangen voor de kosten van de masteropleiding uit 2016, eveneens betreffende de voormalig directeur-bestuurder t.b.v. onze Stichting.

Financiële beschouwing lasten

Lasten €	2018 Realisatie	2018 Begroting	2017 Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
Personele lasten	1.904.777	1.871.559	1.859.318	1,8%
Afschrijvingen	38.629	40.441	38.514	- 4,5%
Huisvestingslasten	291.324	135.750	163.916	2,4%
Overige lasten	97.065	102.040	103.242	- 4,9%
Leermiddelen	71.746	60.673	63.842	27,5%
Totaal	2.403.540	2.210.463	2.228.832	2,1%

Personeelslasten

Gouden regel binnen lumpsum gedachte is dat structurele personele verplichtingen zo veel mogelijk aangepast dienen te worden aan structurele baten. De baten zijn direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. Gesteld kan worden dat de sturing op de formatie het belangrijkste element in de sturing op personele lasten is. Onderstaande tabel heeft betrekking op het gemiddelde aantal werkzame medewerkers gedurende het kalenderjaar conform Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Dit is bijvoorbeeld inclusief medewerkers die in dienst zijn maar Bapo, compensatie- of ouderschapsverlof genieten en exclusief externe inhuur. Het fte- verloop laat de laatste twee jaren een lichte stijging zien. Dit heeft ook te maken met de inzet van vervangers voor ziekteverzuim en met ingang van schooljaar 2018-2019 de extra inzet van medewerkers om de werkdruk te verlagen.

Leerlingen en personeel (FTE)	Leerlingen 1-oktober	FTE
2018	370	29.15 FTE
2017	380	28.11 FTE
2016	374	27.43 FTE
2015	363	28.80 FTE

De totale personele lasten bedragen in 2018 € 1.904.777 waar is begroot € 1.871.559. Een verschil ten opzichte van begroting van € 33.218 (1,8%). In de begroting 2018 is rekening gehouden met aantal van 28,93 FTE. Vorig jaar was de realisatie € 1.859.318. Een toename in kosten van € 45.459 (2,4%).

De personele lasten bevat naast hoeveelheidsverschillen in FTE ook prijsverschillen. Hogere lonen en salarissen door de nieuwe CAO dan begroot en een verhoging van de premies van Participatiefonds en voor pensioenen in 2018. Hiervoor is ook compensatie ontvangen in de rijksbijdragen.

In 2018 is er geen personeel ingehuurd. In 2017 was er nog sprake van een bijdrage aan St. Vierslagleren en een detachering van de onderwijsassistent. Op basis van de jaarlijkse berekening t.b.v. de dotatie jubilea is in 2018 een bedrag van € 5.472 vrijgevallen, waardoor de realisatie negatief - € 3.972 is in 2018, tegenover € 1.500 begroot. De kosten voor nascholing zijn met € 22.300 ruim € 2.000 lager dan begroot. In 2017 zijn er kosten voor passend onderwijs geweest o.a. een masterclass Passend Onderwijs, tevens is er een verschuiving geweest van de kosten voor het pakket aan schoolondersteuning van kosten passend onderwijs naar leermiddelen.

Onderstaande tabel geeft het aandeel van personele lasten uitgedrukt als aandeel van de totale lasten weer, dit is de verhouding in bestedingspatroon aan personele lasten en materiële lasten.

Aandeel personeelslasten %	Realisatie	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	79.3	nmb
2017	83.4	79.9
2016	80.9	79.4
2015	86.4	79.4

In eerste oogopslag zou je dat niet zeggen, maar bij De Goede Herder is over de afgelopen jaren een stabiel beeld zichtbaar. Dit percentage geeft een vertekend beeld over 2018 en 2016, omdat de lasten sterk worden beïnvloed door extra materiële dotatie aan de onderhoudsvoorziening in 2018: € 152.672 en in 2016: € 133.000. *Zonder extra dotatie aan de voorziening zou het aandeel in 2018 84,4% zijn geweest.* Wat betreft de vergelijking met andere éénpitters in het PO bestaat de verwachting dat door de cao ontwikkeling het aandeel van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten ook verder zal toenemen dan de 79,9% in 2017. Verder is het onduidelijk of de vergelijkende schoolbesturen ondersteunende medewerkers op het gebied van huisvestingsmanagement en conciërge taken in dienst hebben op inhuren.

Daarom hanteert de Inspectie van het Onderwijs de Huisvestingsratio ook als een kengetal bij het toezicht op de financiële continuïteit. Deze ratio maakt inzichtelijk of er in verhouding niet een te groot deel van de baten, aan huisvesting gerelateerde zaken wordt besteed. Een indicator of er voldoende geld aan het primaire onderwijs proces wordt besteed.

Huisvestingsratio: (huisvestingslasten + afschrijving gebouwen & terrein) / totale lasten * 100%

Als signaleringswaarde / risico detectie voor het PO geldt het plafond van 10% volgens de Inspectie. De huisvestingsratio voor de school over 2018 met 12,1% is hoog. Dit is incidenteel hoog door de renovatie van het dak.

De landelijke benchmark over 2017 laat een gemiddelde van 7,1% zien. Het resultaat over 2017 van de school is met 7,4% vergelijkbaar met de landelijke trend.

Aangezien de extra dotatie aan de voorziening onderhoud in 2017 niet noodzakelijk was, is dit bij opmaak van de prognose over 2018 ook niet in acht genomen.

Zonder de extra dotatie van € 152.672, was de ratio in 2018: 6,2% geweest.

Het kengetal Personeel / Rijksbijdragen benadert de personele lasten vanuit de baten kant en geeft ook inzicht over op de financiële continuïteit. De Inspectie hanteert als plafond een norm van 95 %. Boven die signaleringsgrens is de continuïteit mogelijk in gevaar. Onderstaand illustreert, momenteel geen risico voor Stichting De Goede Herder. De stijging in rijksbijdragen is sterker dan de toename van de personeelslasten. Begroot is een verhouding voor 2018 van 86,0%.

Personele lasten/ Rijksbijdragen %	Realisatie	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	83.0	nmb
2017	84.7	84.4
2016	86.3	84.2
2015	86.2	84.6

Ontslagvergoedingen zijn niet aan de orde geweest in het verslagjaar. Bij opmaak van de prognose voor 2018 was rekening gehouden met een overschrijding op salarislasten, maar minder groot dan het uiteindelijke effect van de cao verhoging. Dat er in de laatste maanden van 2018 voor ruim € 11.000 kosten aan werving en selectie, inhuur advies risicoanalyse (in het kader van toekomstverkenning) en juridisch advies zouden plaatsvinden, was ook niet geprognosticeerd.

De totale materiële uitgaven zijn met € 498.764 beduidend hoger dan begroting. *Zonder de extra dotatie, was het totaal aan materiële lasten € 352.012 geweest en hiermee € 13.000 (3,9%) hoger dan de begroting ad. € 338.904.*

Gezien het incidentele karakter is geen aanvullende actie noodzakelijk.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn met € 38.629 – 4,5% lager dan begroting van € 40.441. De kosten zijn van een vergelijkbaar niveau als 2017 met € 38.514. De lagere kosten dan begroot, is veroorzaakt doordat de begrote investeringen van € 83.700 grotendeels zijn uitgesteld. In 2018 zijn er investeringen gerealiseerd van ongeveer € 20.000. Dit komt tot uitdrukking in lagere afschrijvingslasten.

Huisvestingslasten

Zoals bij de huisvestingsratio reeds beschreven zijn de lasten hoog, maar is dat niet van structurele aard. Vorig jaar bedroegen de huisvestingslasten € 163.916. *Zonder de extra dotatie van ruim € 150.000, zouden de huisvestingslasten € 138.952 bedragen. Daarmee in 2018 slechts € 3.202 (2,4%) hoger dan begroting zijn geweest.*

Overige lasten

De overige lasten zijn met € 97.065 binnen bandbreedte (95%) gelijk aan de begroting van € 102.040. Vorig jaar bedroeg de realisatie € 103.242. Er is geen sprake van bijzonderheden.

Leermiddelen

De uitgaven voor leermiddelen zijn met € 71.746 18,3% hoger dan begroting € 60.673. De overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitgaven ICT licenties, OLP klein inventaris en kosten voor passend onderwijs materieel / diagnostiek. Daarentegen zijn de kosten voor OLP verbruik lager dan begroot. Deze overschrijding is geen verrassing. In de prognose cijfers was deze in acht genomen. Ook voor 2019 en later is rekening gehouden met toegenomen lasten voor Leermiddelen.

Resumé / waarderingskader financiële continuïteit (exploitatie)

Resumerend, bevoegd gezag slaagt er al jaren in om de personele inkomsten in balans te houden met de personele uitgaven. Het resultaat bevestigt dat er binnen de stichting sturing wordt gegeven aan formatie. De personele component is weliswaar hoger dan begroting, maar dat is niet zorgwekkend. Op het domein van huisvesting is er sprake van overschrijding, maar deze zijn niet van structurele aard. De financiële continuïteit is niet gevaar. Er is grip op en beheersing van kosten.

Rechtmatige besteding van middelen

Vanuit de toezichthoudende rol en verantwoordelijkheid ziet het bestuur toe op de rechtmatigheid van de bestedingen van publieke middelen. Zij doet dit aan de hand van door de directie voorgelegde tussentijdse financiële analyses en prognoses, de meerjarenbegroting, de jaarrekening, het accountantsverslag en de mondelinge toelichting op het verslag door de accountant.

- De ontvangen Rijksmiddelen lopen qua inkomsten en bestedingen in de pas met de goedgekeurde begroting;
- Noodzakelijke en gewenste investeringen en onderhoudsuitgaven hebben op verantwoorde wijze plaatsgevonden;
- In relatie tot het bovengenoemde is er geen sprake van onnodig hoge reserves en voorzieningen;

- De verkregen middelen prestatiebox zijn aangewend ten behoeve van de realisatie van de ambities uit het Nationaal Onderwijsakkoord;
- Beloning bestuursleden, Conform de wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) dient er een opgave in de jaarrekening te worden opgenomen van de bezoldiging en overige vergoedingen die bestuurders in het boekjaar hebben ontvangen. Dit overzicht is in de jaarrekening opgenomen.
- Verantwoording besteding werkdrukmiddelen;
Op 9 februari 2019 sloten het kabinet, de vakbonden en de PO-Raad het werkdrukakkoord. De middelen zijn bedoeld voor werkdrukverlaging op de scholen. Elke school ontvangt een bedrag van € 155,55 per leerling (peildatum 1 okt. 2017). Dit betekent dat voor de aanpak van de werkdruk per schooljaar 2018-2019 de P&A bekostiging verhoogd is met een bedrag van € 155,55 per leerling. Dit komt voor vijf maanden ten gunste aan kalenderjaar 2018. Deze extra middelen voor de werkdruk zijn bij de scholen in 2018 niet begroot en hebben een positief effect op de realisatie van de rijksbijdragen € 24.629. Procesmatig heeft in eerste instantie het team op school het gesprek gevoerd over de inzet van de werkdrukmiddelen. Het team heeft een bestedingsplan opgesteld. Als bestedingsdoel is gekozen voor de inzet van twee extra onderwijsassistenten en om de werkzaamheden van de conciërge uit te breiden met een dagdeel per week (0.122 wtf). Het bestedingsplan is door de school ter goedkeuring voorgelegd aan de P-MR. Gelijk aan de baten, zijn deze lasten circa € 20.600 salarissen eveneens niet begroot.
- Overtollige liquide middelen worden behandeld binnen de wetgevende kaders van beleggen en belenen. Het beleid wordt uitgevoerd conform de afspraken die zijn vastgesteld binnen het Treasurystatuut;

Treasury

Het bestuur van de stichting heeft een treasurystatuut. Door middel van het statuut en de hierin beschreven uitgangspunten en randvoorwaarden wordt een behoorlijk beheer van de beschikbare publieke middelen gewaarborgd. Het doel van het beheer is het verzekeren van een gezonde exploitatie en het voortbestaan van de instelling. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen in overeenstemming met hun bestemming worden besteed.

Stichting de Goede Herder kent een betaalrekening en een bedrijfsspaarrekening bij de Rabobank. Op balansdatum op de spaarrekening een saldo van ongeveer € 442.300. Verder zijn er geen beleggingen in financiële vaste activa. Koersverliezen zijn daarom niet aan de orde. De stichting heeft daardoor een laag risico. Rentebaten bedragen € 10 (2017: € 30) tegenover € 1.000 begroot. De rentekosten zijn laag met € 205 (2017: € 151). Bovenstaande onderstreept dat er een beheerste situatie is.

5.2 Balans

Aangezien financiën op balansdatum een momentopname betreft en sturing plaats dient te vinden over jaren heen, is de ontwikkeling van de verhoudingscijfers inzichtelijk gemaakt.

Balans	31-12-2018		31-12-2017
	€		€
Activa			
MVA	188.923		207.662
Ministerie van OCW	111.034		114.896
Overige vorderingen	19.404		13.943
Liquide middelen	1.311.048		1.109.689
Totaal activa	1.630.409		1.446.190
Passiva			
Algemene reserve	906.147		895.566
Voorzieningen	543.186		351.238
Overlopende passiva	181.076		199.386
Totaal passiva	1.630.409		1.446.190

Per ultimo 2018 bedraagt het balanstotaal van R.K. Stichting De Goede Herder € 1.630.409. Dit totaal vertoont een stijging van 12,7% ten opzichte van vorig jaar € 1.446.190. De balans geeft aan welke waarden (activa) er aan het begin en eind van kalenderjaar bij De Goede Herder aanwezig zijn en hoe ze gefinancierd worden (passiva). De groei van de balans, komt met name door het exploitatieresultaat in combinatie met de extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening.

Activa

De waarde van de materiële vaste activa op de balans is gedaald doordat er minder geïnvesteerd is dan dat er afgeschreven is. De totale vorderingen zijn nagenoeg gelijk gebleven, terwijl de liquide middelen met ruim € 200.000 zijn gestegen (18%). Het kasstroom overzicht in de jaarrekening geeft inzicht in het verloop van de liquide middelen in 2018.

Passiva

De algemene reserve is met het exploitatieresultaat ad € 10.581 gestegen (1,2%) ten opzichte van 2017. De voorzieningen betreft een voorziening voor jubilea per medewerker en de onderhoudsvoorziening. De uitvoering van de in 2018 begrote onderhoudsuitgaven aan het dak zijn in overleg met de Gemeente gestart einde 2018. Hierdoor is de voorziening onderhoud (tijdelijk) gegroeid in het verslagjaar met bijna € 200.000. De personele voorziening neemt af met ruim € 6.000. De kortlopende schulden zijn met ruim € 18.000 gedaald. Samenvattend, de toename van het kapitaal is terug te zien in de waarde groei van de voorziening onderhoud van bijna 55%.

5.3 Kengetallen

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) heeft in 2011 de beleidsregel financieel toezicht po vastgesteld. Het financiële toezicht is gericht op financiële risico's van de school en betreft de aspecten:

De financiële continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid

Hier worden als uitgangspunten vermogensbeheer en budget beheer gehanteerd. Bij vermogensbeheer staat de vraag centraal: wat is de kapitaalbehoefte van de instelling? Om dit te kunnen berekenen stelt de commissie het begrip kapitalisatiefactor centraal.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie:

(Totaal Kapitaal excl. Gebouw & Terrein) gedeeld door Totale Baten (TK / TB).

Als instellingen meer kapitaal hebben dan past bij de jaarlijkse baten, wordt een deel van dat kapitaal kennelijk niet efficiënt benut. Het hanteren van signaleringsgrenzen is een instrument om het beeld bij deze veronderstelling verder te vormen.

Als benadering wordt een bovengrens aan de kapitalisatiefactor toegekend van:

60 % voor kleine instellingen met < € 5 mln. jaarlijkse baten.

Normatieve Kapitalisatiefactor besturen	< € 5 mln baten	> € 8 mln baten
---	-----------------	-----------------

Bufferliquiditeit	10.0%	5.0%
Transactieliquiditeit	13.8%	8.5%
Financieringsfunctie	31.5%	20.5%
	55.3%	34.0%
Afgeronde signaleringsgrens	60.0%	35.0%

Bron: Staatscourant 24 november 2011 vastgesteld door Ministerie van OC&W.

Concreet betekent dit voor R.K. Stichting De Goede Herder dat bij jaarlijkse baten van € 2,4 miljoen de bovengrens van 60% van kracht is. Dit vertaalt zich in een bovengrens van € 1,45 miljoen aan kapitaal.

Bufferliquiditeit

Er is een financiële buffer nodig om niet beheersbare risico's op te vangen. Afhankelijk van de grootte van de onderwijsinstelling wordt een percentage van de totale baten geadviseerd als buffer. Risicomarges worden voor een eerste beoordeling als volgt gekwantificeerd: 10% voor instellingen met < € 5 mln. jaarlijkse baten.

Voor R.K. Stichting De Goede Herder betekent dit dat een normatief financieel benodigde buffer nodig is voor risico-opvang van 10% van de totale baten van € 2,4 mln., concreet is dit € 240.000. Aspecten waar qua risico inschatting rekening mee gehouden dient te gaan worden, volgt later in paragraaf 6.3.

Kapitalisatiefactor is: (totaal kapitaal excl. gebouwen & terreinen) / totale baten

Kapitalisatie factor	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	67.3%	< 60.0%	Nog niet beschikbaar
2017	63.4%	< 60.0%	66.2%
2016	65.0%	< 60.0%	70.0%
2015	62.8%	< 60.0%	67.6%

De kapitalisatiefactor is de laatste jaren hoger dan de normering van DUO. Met een kapitalisatiefactor van 67.3 % is de voorzichtige conclusie dat nader onderzoek niet uit te sluiten valt, maar het landelijke beeld is voor éénpitters niet anders.

Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen zijn te bestempelen als middelen om op het juiste, noodzakelijke moment in te kunnen zetten voor verplichtingen of risico's, ten einde de kwaliteit van onderwijs, personeel en faciliteiten te kunnen blijven garanderen. Onderstaand een analyse eind 2018 van de stand en verloop van de reserves en voorzieningen. De gegevens per leerling zijn gebaseerd op de teldatum 01-10-2018 waar het leerlingaantal 370 bedraagt (01-10-2017: 380 leerlingen).

Eigen vermogen

In 2018 is het eigen vermogen van RK Stichting de Goede Herder toegenomen met circa € 10.581 naar een totaal van € 906.147. Gebaseerd op 370 leerlingen bedraagt het eigen vermogen per leerling € 2.449 (2017: € 2.357).

Voorziening Jubilea

Eind 2018 is er binnen de personele voorzieningen een voorziening voor jubilea. Deze is noodzakelijk ter financiering van de toekomstige aanspraken op jubilea. De voorziening jubilea bedraagt ultimo 2018 € 19.192, per leerling bedraagt de jubilea voorziening € 52 (2017: € 67).

Voorziening Preventief Onderhoud

De egalisatievoorziening onderhoud is gebaseerd op meerjaren onderhoudsplan van de school met het doel om een prima staat van het gebouw te kunnen blijven financieren. In 2016 is dit meerjaren onderhoudsplan geüpdatet. De voorziening is ultimo 2018 gestegen met bijna € 200.000 naar een niveau van € 523.994. De waarde van de voorziening bedraagt per leerling € 1.416 (2017: € 858). Doordat de werkzaamheden in het laatste kwartaal van 2018 zijn gestart, zijn de meeste uitgaven aan het dak van circa € 275.000 uitgesteld naar 2019. De overige planmatige uitgaven voor 2019 zoals regelapparatuur en plafonds zullen naar verwachting daadwerkelijk worden uitgegeven in 2019. De voorziening is op peil gebracht om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.

Het tweede kengetal dat het ministerie van OC&W hanteert om een beeld te krijgen bij het vermogensbeheer van onderwijsinstellingen is de solvabiliteit.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan of de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Bij onderwijsorganisaties is sprake van 2 solvabiliteit ratio's. Het verschil tussen beiden wordt veroorzaakt door voorzieningen groot onderhoud en personeel.

Solvabiliteit 1 is eigen vermogen / totaal vermogen

Solvabiliteit 1	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	0.56	> 0.20	Nog niet beschikbaar
2017	0.62	> 0.20	0.69

2016	0.60	> 0.20	0.68
2015	0.67	> 0.20	0.68

Voorzieningen voor groot onderhoud en personeel zijn redelijkerwijs in te schatten en vormen met 33% een substantieel deel van het totale vermogen.

Solvabiliteit 2 is (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen

Solvabiliteit 2	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	0.89	> 0.50	Nog niet beschikbaar
2017	0.86	> 0.50	0.80
2016	0.84	> 0.50	0.79
2015	0.83	> 0.50	0.79

Als signaleringswaarde/risico detectie hanteert de Inspectie de bodemwaarde 30% voor solvabiliteit 2. Ten opzichte van vorig jaar is de solvabiliteit van de Stichting gestegen en op een vergelijkbaar niveau als het landelijke gemiddelden voor éénpitters. Kortom, de realisatie voor solvabiliteit 1 en 2 van R.K. Stichting De Goede Herder is zeer goed en ligt ruim boven de door het Ministerie aangegeven norm en ruim boven de signaleringswaarde van de Inspectie.

Weerstandsvermogen

In hoeverre kan het bestuur zich een tekort in de baten en lasten permitteren in relatie tot de opgebouwde reserves. Het geeft het bestuur inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen PO wordt uitgedrukt in een % van jaarlijkse rijksbijdragen. Deze definitie is verouderd. "Weerstandsvermogen PO is (eigen vermogen - mat. vaste activa) / totale rijksbijdr.".

De Inspectie hanteert in haar toezicht op de **financiële continuïteit** de definitie Weerstandsvermogen is eigen vermogen / totale baten Bodem 5%.

Weerstandsvermogen %	Realisatie	Bodem Inspectie	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	37.5	> 5	Nog niet beschikbaar
2017	39.4	> 5	50.6

2016	39.1	> 5	50.5
2015	42.3	> 5	50.0

Het weerstandsvermogen van R.K. Stichting De Goede Herder kan betiteld worden als goed. De daling in 2018 is het gevolg van de dotatie aan de voorziening onderhoud. Dit aandeel is relatief erg groot en wordt zichtbaar bij solvabiliteit 2. De Stichting is goed in staat om eventuele onvoorziene tegenvallers in de staat van baten en lasten op te vangen. Aanvullende acties zijn dan ook niet noodzakelijk. Er is ruimte voor aanvullende investeringen.

Voor de korte termijn wordt geadviseerd om te kijken naar budgetbeheer.

Budgetbeheer

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan of een organisatie voldoende geld beschikbaar heeft om aan de direct opeisbare betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Een goede liquiditeitsratio illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.

Liquiditeit {current ratio} is (kortlopende vorderingen + liquide middelen) / kortlopende schulden

Liquiditeit	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	7.96	1.50 > L > 0.50	Nog niet beschikbaar
2017	6.21	1.50 > L > 0.50	4.5
2016	5.36	1.50 > L > 0.50	5.2
2015	4.98	1.50 > L > 0.50	5.1

De liquiditeit is ten opzichte van voorgaande jaren wederom gestegen. De stijging van de liquide middelen zorgt voor de stijging van dit kengetal. Doordat de onderhouds-uitgaven aan het dak grotendeels zijn uitgesteld naar 2019, is de liquiditeit extra toegenomen. Voor een gedetailleerd overzicht van de ontwikkeling van de liquide positie van R.K. Stichting De Goede Herder gedurende het verslagjaar, wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht B4 van de jaarrekening.

Rentabiliteit

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten.

Rentabiliteit is resultaat baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering / totale baten

Rentabiliteit %	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2018	0.44	5.00 > R > 0.00	Nog niet beschikbaar
2017	1.91	5.00 > R > 0.00	3.00
2016	-/- 2.39	5.00 > R > 0.00	2.00
2015	6.16	5.00 > R > 0.00	2.00

Een negatieve rentabiliteit kan risicovol zijn. Er gaat dan meer geld uit dan er binnenkomt. Een situatie wordt echt precair als de rentabiliteit scores structureel negatief zijn en tevens naar verwachting negatief blijven in de toekomst. Dan blijf je interen op reserves en voorzieningen. De PO-Raad adviseert, dat gemiddelde rentabiliteit berekent over de afgelopen jaren, dient uit te komen tussen 0% en 5%. De Inspectie hanteert voor: 1 jaar maximaal -10%, 2 jaar gemiddeld -5%, 3 jaar 0%. De begrote rentabiliteit voor 2018 is 2%. Realisatie is 0,44%. De Stichting heeft een gemiddelde rentabiliteit die positief is.

Zonder de extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening € 200.00 zou de rentabiliteit in 2018 6,5% hebben bedragen.

Resumé / waarderingkader financiële continuïteit (balansontwikkeling)

Aan de hand van de besproken kengetallen over vermogensbeheer en budgetbeheer, kan er een uitspraak gedaan worden over de financiële continuïteit.

Gebaseerd op de resultaten van de financiële kengetallen is er sprake van een gezonde situatie. De Stichting is zeker in staat om zowel lopende verplichtingen evenals mogelijke tegenvallers op te vangen. Er is grip op de financiële situatie. Er is beperkte flexibiliteit in de baten en lasten. Het financiële beleid is gericht op risicobeheersing en niet op oppotten. Een prima financiële uitgangspositie voor 2019.

6. Continuïteitsparagraaf

De meerjarenbegroting 2019 t/m 2023 is vastgesteld in het Algemeen Bestuur op 28 januari 2019.

6.1 Gegevens set / toekomstige ontwikkeling

Kengetallen toekomstige ontwikkeling

teldatum 1 oktober	2019	2020	2021	2022
directie	1,60	1,60	1,60	1,60
onderwijsgevend personeel	21,98	21,40	21,40	21,40
onderwijsondersteunend personeel	5,00	5,00	5,00	5,00
FTE totaal	28,58	28,00	28,00	28,00
totaal aantal leerlingen	366	362	355	350

In navolging van de terugval van 380 naar 370 leerlingen op teldatum 1 oktober 2018, is in de prognoses rekening gehouden met verdere daling in leerlingenaantallen voor 1 oktober 2019 en later van circa 1%.

Bij opmaak voor de meerjarenbegroting is voor 2018 een prognose opgesteld die sluit op een resultaat van € 204.000. De uiteindelijke realisatie 2018 is € 157.332. Bij opmaak van de prognose was het effect van de nieuwe CAO nog niet tot in detail bekend. Daarnaast zijn er eind 2018 extra kosten geweest voor werving en selectie, inhuur advies risicoanalyse (in het kader van toekomstverkenning) en juridisch advies.

In meerjarenperspectief ziet de vastgestelde staat van baten en lasten er als volgt uit:

(Bedragen * 1.000)	Realisatie 2018	Prognose 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten							
Rijksbijdragen	2.295	2.323	2.291	2.220	2.198	2.149	2.106
Overige overheidsbijdr.	102	78	75	75	75	75	75
Overige baten	17	17	0	0	0	0	0
Totaal baten	2.414	2.418	2.366	2.295	2.273	2.224	2.181
Lasten							
Personele lasten	1.905	1.869	1.947	1.914	1.915	1.918	1.921
Afschrijvingen	39	39	44	45	47	40	35
Huisvestingslasten	291	139	137	136	135	134	133

Overige lasten	169	167	166	161	159	159	159
Totaal lasten	2.404	2.214	2.294	2.256	2.256	2.250	2.248
Saldo baten en lasten	11	204	72	39	17	-26	-67
Financiële baten +lasten	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	11	204	72	39	17	-26	-67

Begroting 2019 / Meerjarenbegroting 2019-2023

De begroting voor 2019 sluit met een positief saldo van € 72.195. Bij de berekening van de rijksbijdragen is de personele en materiële bekostiging van ministerie v. OC&W van 24 september 2018 leidend geweest. De gelden voor de vermindering van de werkdruk, ad. € 155,55 per leerling, zijn verwerkt binnen de inkomsten voor Personeel & Arbeid (P&A) en zijn voor 2019-2020 bevroren. Ze zullen uiteindelijk groeien naar €285,00 per leerling in 2021-2022.

Er is al een aantal jaren een behoorlijke mate van onzekerheid als het gaat om de continuïteit van financiering.

- De gemeentelijke subsidies lopen steeds van jaar tot jaar en zijn in elk geval voor 2019 weer toegezegd.
- De nieuwe gewichtenregeling die per 1 augustus 2019 ingaat zal ook consequenties hebben voor de begroting. Het verschil tussen de oude en nieuwe regeling wordt met 25% per jaar stapsgewijs gecompenseerd in de komende 4 jaar. Voor de school betekent dat een verschil van € 58.052. Echter, in 2019 is dit voor de laatste 5 maanden naar rato.
- De regeling impulsgebieden is aangepast. Voor de Stichting zal dat in 2019 ongeveer gelijk blijven. Er is een landelijke spreiding van deelgebieden en Helmond heeft meer rechten gekregen op onderwijsachterstanden, verdeeld over meerdere kinderen. Daarom is een afbouw van €10,00 euro per leerling in acht genomen.

Op het vlak van personele bezetting worden er weinig aanpassingen in de formatie verwacht. Er gaat per 1 april 2019 een leerkracht (L11, wtf 1.00) uit dienst. Uiteraard wordt er kritisch gekeken naar de formatie voor de toekomst. Opgemerkt dient te worden, dat er vanaf 2020 natuurlijk verloop zal zijn binnen de formatie, omdat dan een of meerdere collega's (met een parttime benoeming) met pensioen gaan.

In het komende jaar zal verder moeten worden verkend waar risico's liggen en hoe, bijvoorbeeld door het vormen van allianties of samenwerking, kansen kunnen worden gecreëerd en risico's kunnen worden verminderd.

6.2 Meerjarenbegroting en balansprognose 2019 t/m 2023 en ontwikkeling kengetallen

Vanaf schooljaar 2022-2023 zal het aantal groepen teruggaan van 16 naar 15. De meerjarenbegroting laat vanaf 2022 een structureel tekort zien. Bij ongewijzigd beleid is een financieel gezonde situatie op langere termijn niet aannemelijk. Op dit moment is er nog sprake van een financieel gezonde organisatie. Enige sturing aan personele verplichtingen is mogelijk.

Er moet worden opgemerkt dat de houdbaarheid van de meerjarenbegroting enigszins beperkt wordt door onzekerheden op het gebied van continuïteit van middelen. Als gevolg van veranderende wetgeving op het terrein van arbeidsrecht zijn ook de (financiële) verplichtingen en de daarmee gepaarde risico's steeds groter. Tegelijkertijd blijft de sturingsruimte dikwijls beperkt.

Onderstaand de balansprognose gebaseerd op de Meerjarenbegroting 2019-2023. De gerealiseerde eindbalans 2018 heeft een waarde van € 1.630.000 versus prognose € 1.715.000. Veroorzaakt doordat het verwachte exploitatieresultaat € 204.000 was.

(Bedragen * 1.000)	Realisatie 2018	Prognose 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
ACTIVA							
Vaste activa							
Materiële vaste activa	189	174	202	229	254	226	203
Totaal vaste activa	189	174	202	229	254	226	203
Vlottende activa							
Vorderingen	130	129	129	129	129	129	129
Liquide middelen	1.311	1.412	1.415	1.364	1.395	1.167	1.123
Totaal vlottende activa	1.441	1.541	1.544	1.493	1.525	1.296	1.252
Totaal activa	1.630	1.715	1.746	1.722	1.779	1.523	1.456
PASSIVA							
Bestuursvermogen	21	21	21	21	21	21	21
Algemene reserve	885	1.079	1.151	1.190	1.207	1.181	1.114
Totaal Eigen vermogen	906	1.100	1.172	1.211	1.228	1.202	1.135
Voorzieningen	543	392	351	289	328	98	98
Kortlopende schulden	181	223	223	223	223	223	223
Totaal passiva	1.630	1.715	1.746	1.722	1.779	1.523	1.456

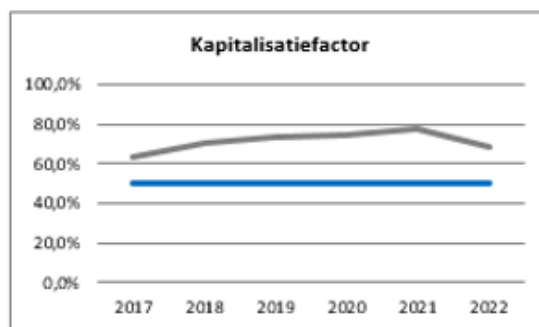
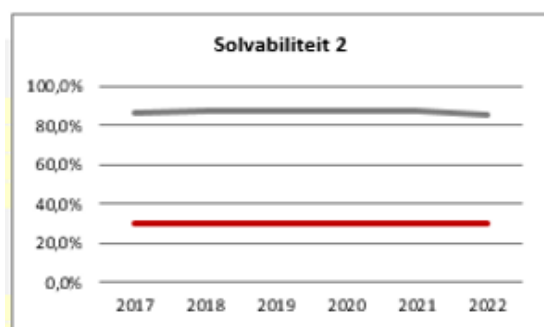
Daarbij komen we tot de volgende kengetallen:

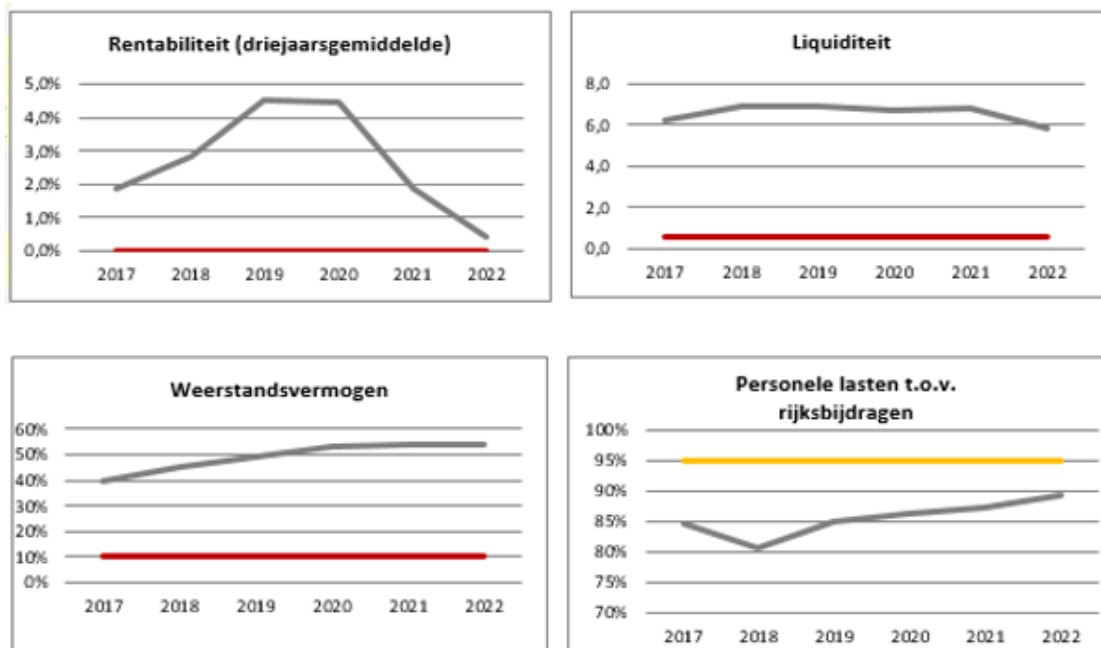
Kengetallen	Realisatie 2018	Prognose 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Boven grens
Liquiditeit	8,0	6,9	6,9	6,7	6,8	5,8	5,6	1,50
Solvabiliteit 1	55,6%	64,1%	67,1%	70,3%	69,0%	78,9%	78,0%	
Solvabiliteit 2	88,9%	87,0%	87,2%	87,1%	87,5%	85,4%	84,7%	geen
Rentabiliteit	0,4%	8,4%	3,1%	1,7%	0,8%	-1,2%	-3,1%	5,0%
Weerstandsvermogen	37,5%	39,9%	42,3%	44,2%	44,3%	45,5%	44,2%	
Personele baten/totale lasten	79,3%	84,4%	84,9%	84,9%	84,8%	85,2%	85,4%	
Materiële lasten/totale lasten	20,7%	15,6%	15,1%	15,1%	15,2%	14,8%	14,6%	
Personele baten/ rijksbijdragen	83,0%	80,4%	85,0%	86,2%	87,1%	89,2%	91,2%	95,0%
Kapitalisatiefactor	67,3%	70,7%	73,5%	74,8%	78,0%	68,2%	66,5%	60,0%

Definities van de kengetallen:

Liquiditeit	vlottende activa/kortlopende schulden
Solvabiliteit 1	eigen vermogen /totaal passiva
Solvabiliteit 2	(eigen vermogen + voorzieningen)/totaal passiva
Rentabiliteit	resultaat/totale baten inclusief financiële baten
Weerstandsvermogen PO	(eigen vermogen-materiële vaste activa)/ totale rijksbijdragen
Kapitalisatiefactor	(balanstotaal - gebouwen)/totale baten incl. financiële baten

Grafische ontwikkeling van kengetallen:

blauwe lijn: bovengrens; rood: ondergrens; geel: kritieke bovengrens; grijs/zwart: uitkomst.

Vanuit het meerjareninvesteringsplan stonden in 2018 diverse posten op de begroting die bij opmaak van de begroting 2019 nog niet waren uitgevoerd:

- het vernieuwen van leerlingmeubilair is noodzakelijk en wordt in de komende drie jaar gefaseerd aangepakt.
- zaakvakkenonderwijs, hiervoor is in 2018 een traject gestart en wordt er momenteel gewerkt met zichtzendingen en proeflicenties.
- in de speelzaal is een keuring uitgevoerd en wordt een bedrag gereserveerd voor vervanging van materiaal. Deels is dat al gebeurd en deels zal dat in 2019 worden uitgevoerd.

In de prognose is dit zoveel mogelijk in acht genomen.

In deze begroting 2019-2023 is rekening gehouden met diverse investeringen inzake OLP, ICT en inventaris.

(Bedragen * 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
OLP 8 jaar	12	12	12	12	12
ICT 5 jaar	5	0	0	0	0
Inventaris 20 jaar	50	60	60	0	0
Inventaris 8 jaar	5	0	0	0	0
Totaal	72	72	72	12	12

Begrote ontwikkeling onderhoud:

In het laatste kwartaal van 2018 is gestart met de renovatie van het dak. Dit is de laatste jaren onderwerp van gesprek geweest, nadat de decentralisatie van het buitenonderhoud bij de scholen zelf is komen liggen. De Stichting heeft de toezegging van de gemeente dat zij de helft van de kosten bijdragen voor het ingeschatte totaal-

bedrag van €550.000. De school betaalt de andere helft. Daarvoor is een fikse dotatie gedaan binnen de onderhoudsvoorziening. Komende jaren wordt er ook in 2019 en later jaarlijks een bedrag van €50.000 aan de onderhoudsvoorziening toegevoegd om blijvend het onderhoud goed te kunnen uitvoeren. Bij het opstellen van de begroting van 2019 was nog niet bekend wat de totale kosten exact zijn; de werkzaamheden zijn nog niet afgerond. In 2019 wordt de onderkant van het dak aangepakt; niet alleen de verwijdering van de isolatie (valt nog onder de kosten van het dak), maar ook het vervangen van de verlichting en een warmtepomp, het deels vervangen van plafondsysteem en het schilderen van de muren binnen. Vanuit de gemeente wordt er mede geïnvesteerd in duurzaamheidsmaatregelen, zoals het vervangen van de verlichting en de warmtepomp. De andere posten zijn opgenomen vanuit de meerjaren onderhoudsplanning.

Samenvatting meerjarenbegroting

Reductie van formatie heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen en blijft een aandachtspunt in het beleid. Ook naar de toekomst toe zal hier het accent op blijven liggen. Bovendien heeft de directie de intentie om impulsen te blijven geven aan de onderwijsontwikkeling en niet het oppotten van gelden. Waarbij de ontwikkeling van de liquiditeit ook steeds is meegenomen bij het maken van de keuzes. Al deze uitgangspunten zijn in deze meerjarenbegroting in acht genomen. De rentabiliteit is vanaf 2022 weliswaar negatief. Deze score is gezien de vermogenspositie niet verontrustend. Toch zal er gewerkt moeten worden aan het verbeteren van de exploitatie door de lasten meer in overeenstemming met de baten te brengen. Het vervangen van het dak en het aanpassen van de verlichting zou tot energiebesparing moeten leiden. Doelstelling is en blijft dat de continuïteit van de Stichting op middellange termijn geen gevaar zal lopen en risico's beheerst zijn. De resultaten van het kengetallen, weerstandsvermogen, kapitalisatiefactor en solvabiliteit 2 bevestigen dat ook naar de toekomst toe. De resultaten liggen ruim boven de ondergrens.

6.3 Risicobeheersing

Het risicobeheersing- en controlesysteem is erop gericht risico's in beeld te hebben en tijdig te kunnen signaleren om vervolgens maatregelen te kunnen treffen.

Rapportage risicobeheersingssysteem

Voor de bedrijfsvoering gelden de algemene beginselen van functiescheiding, afbakening van taken en bevoegdheden/ verantwoordelijkheden. De statuten en het bestuurs- en managementstatuut vormen hiervoor de basis. De regelingen zijn in de praktijk geïmplementeerd en de goede werking wordt bewaakt door het bestuur.

Risico's en onzekerheden

In de komende jaren is de verwachting op basis van de gegevens en informatie die nu voorhanden is dat er financieel minder speelruimte zal zijn. Dit is voornamelijk als gevolg van een dalend leerlingenaantal en het wegvallen van aanvullende middelen in de vorm van subsidies voor onder andere de taal- en topklas. Als beheersmaatregel is hier in de meerjarenbegroting rekening mee gehouden. Bovendien zijn er nog veel

onzekerheden als het gaat om de feitelijke kosten in het kader van Passend Onderwijs. Het onderhoudsproces wordt nauwlettend gevolgd. Het bestuur kiest voor behoedzaam begroten. Baten worden aan de voorzichtige kant opgenomen in de meerjarenbegroting, kosten zo reëel mogelijk. De betrouwbaarheid van de meerjarenbegroting is hierdoor beperkt en deels gebaseerd op aannames.

De vraag óf en op welke wijze, de financiering m.b.t. onderwijsachterstanden, de gewichtenregeling, vroeg- en voorschoolse educatie (en daarmee schakelklassen) en de postcodemiddelen in de komende jaren worden voortgezet is de factor die de grootste onzekerheid met zich meebrengt.

In februari 2109 heeft de PO Raad een rekenmodel gepubliceerd. Hierbij wordt in concept aangegeven dat onderwijsachterstanden gelden voor de Stichting niet zullen dalen. Een kleine toename van ca. € 5.000. Een positief signaal.

De leerlingenaantallen zullen blijven fluctueren en naar verwachting stapsgewijs dalen. De flexibiliteit binnen het personeelsbestand is beperkt. De leeftijdsopbouw is dusdanig dat er beperkt natuurlijk verloop of spontane verzoeken tot vermindering van arbeidsfactor vanwege veranderende privé omstandigheden te verwachten zijn. Waar mogelijkheden zich voordoen kiezen we voor oplossingen met zoveel mogelijk flexibiliteit. We zoeken de samenwerking met andere besturen in het inlenen van tijdelijk personeel om eigen verplichtingen te beperken en tegelijkertijd een inhoudelijke impuls te geven doordat nieuwe kennis en ervaring in de organisatie komt.

In de communicatie naar het team ligt de uitdaging in het enerzijds creëren van een realistisch toekomstperspectief en anderzijds randvoorwaarden om goed onderwijs mogelijk te blijven maken en te realiseren. Financieel maar zeker ook op het gebied van onderwijsinhoud hebben en houden we vertrouwen in de toekomst en ondersteuning.

In het najaar van 2017 is gestart met een voorzichtige toekomstverkenning. Als bestuur onderzoeken we de kansen en risico's van onze schaalgrootte ook op de middellange termijn: gaan we door als éénpitter, in samenwerking met andere schoolbesturen of volledige fusie met een ander schoolbestuur? Hiertoe is in 2017-2018 o.a. gesproken met grote en kleine besturen in Helmond en de directe omgeving. Ook team en MR zijn nadrukkelijk betrokken. Het team heeft het bestuur gevraagd om goed te onderzoeken of het blijven van een éénpitter nog steeds tot de mogelijkheden behoort. Verus is gevraagd om de wensen en de risico's hiervoor goed in beeld te brengen. In december 2018 en januari 2019 zal dit onderzoek plaatsvinden. De uitkomsten zijn ten tijde van dit verslag nog niet duidelijk. Het bestuur wil de ambitie voor goed onderwijs en goed werkgeverschap blijven waarmaken, ongeacht de bestuurlijke vorm.

Rapportage toezichhoudend orgaan

De Goede Herder conformeert zich aan de Code Goed Bestuur. Aan kwalitatief goed onderwijs draagt een goed bestuur van de scholen zeker bij. Vandaar dat er de Code Goed Bestuur (in het Primair Onderwijs) is vastgesteld. Deze code moet er mede voor zorgen dat scholen (in het primair onderwijs) goed bestuur hebben en houden. In de Code Goed Bestuur staan o.a. bepalingen over de functiescheiding tussen bestuur en intern toezicht, de zorg voor kwalitatief goed onderwijs en een optimale ontwikkeling van leerlingen en medewerkers. Ook zaken als interne verantwoording, communicatie met belanghebbenden en cultuur komen aan bod.

In het jaar 2018 heeft het bestuur meerdere malen vergaderd met de directeur bestuurder (die per 1 augustus 2018 is gewisseld van functie) die in deze vergadering verantwoording aflegde over het gevoerd beleid en het bestuur op de hoogte bracht van nieuwe, landelijke, regionale, stedelijke en schoolse ontwikkelingen. Er is veelvuldig stilgestaan bij de financiële situatie met name in relatie tot het groot onderhoud en de daaruit voortvloeiende acties en keuzes. Daarnaast is inhoudelijk stilgestaan bij de leeropbrengsten, de analyse daarvan en de in te zetten acties. Ook heeft het bestuur zich, in lijn met de code goed bestuur, bezig gehouden het toezien op naleving van de wettelijke verplichtingen en het toezien op de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige besteding van de middelen alsook het aanwijzen van de accountant. Tevens zijn de begroting en het bestuursverslag goedgekeurd.

Klachtenafhandeling

Veruit de meeste problemen die binnen R.K. Stichting De Goede Herder voorkomen kunnen in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze worden afgehandeld. In die gevallen waar dit niet mogelijk is, kan men een beroep doen op de zogenaamde klachtenregeling. Voor meer informatie over de klachtenprocedure kunt u terecht op onze website.

7. Relevante ontwikkelingen

In dit hoofdstuk een globaal overzicht van de onderwerpen waar de school in het komende kalenderjaar mee aan de slag moet of in ieder geval verder moet. Dit zijn vaak onderwerpen die hun oorsprong buiten de school vinden en op stedelijk of zelfs regionaal niveau moeten worden uitgewerkt vanwege nieuwe onderwijspolitiek.

7.1 Passend Onderwijs

Sinds de start van Passend Onderwijs in augustus 2014 zijn we onderdeel van het samenwerkingsverband (swv) PO 30-08. Het samenwerkingsverband is ingericht op basis van het bestuursmodel. Middelen gaan zoveel mogelijk direct naar de schoolbesturen naar rato van het aantal leerlingen. Besturen zijn vervolgens zelf verantwoordelijk voor het organiseren, inkopen en samenwerken om de gewenste ondersteuning binnen de eigen organisatie vorm te geven. Met de praktijk komen ook de voorbeelden waar afspraken ontbreken, niet afdoende zijn of geen recht doen aan de intentie waarmee ze gemaakt zijn. Het gaat dat om zaken als aansprakelijkheid in het kader van zorgplicht, ambulante begeleiding en leerlingstromen binnen de regio. Voor een klein schoolbestuur is de impact van elke verwijzing op bestuursniveau groot. Middelen stromen in ons geval te allen tijde weg uit de organisatie. We blijven financieel aansprakelijk zolang de leerling de basisschoolperiode doorloopt. Tegelijkertijd hebben we nauwelijks sturingsmogelijkheden om ervoor te zorgen dat deze periode van verwijzing zo kortdurend als mogelijk is. Dit is met name schrijnend omdat we ook in het afgelopen jaar een geconfronteerd zijn met leerlingen die al kort na de start alsnog verwezen moesten worden door omstandigheden die volledig buiten onze invloedssfeer liggen. We vragen met regelmaat aandacht voor dit specifieke thema en de ongewenste gevolgen van de vigerende regels en afspraken. Binnen het SWV zijn, met de komst van het nieuwe ondersteuningsplan, de eerste tekenen zichtbaar van een verschuiving richting onderwijsinhoudelijke afspraken en meer aandacht voor solidariteit.

7.2 Huisvesting

Voor de komende 5 jaren heeft de gemeente op basis van het IHP 14,2 miljoen gereserveerd. Ons bestuur zal in de eerste tranche worden meegenomen en heeft de toezegging van een substantiële bijdrage in de kosten. Eerder in dit verslag is al gesproken over het renoveren van het dak. Onderdeel van het IHP is ook de afspraak dat in 2018 onderzocht zou worden of het voor de onderwijsbesturen opportuun is om het buitenonderhoud uit te besteden aan de afdeling Vastgoed van de gemeente en onder welke voorwaarden dan. Hierover is nog geen besluit genomen. Vooruitlopend op dat onderzoek, mede omdat voor 2018 de dakrenovatie van start gaat, hebben wij als bestuur een dergelijke overeenkomst gesloten voor 2018 en dit verlengd in 2019.

7.3 Wet- en regelgeving/cao

Wet- en regelgeving veranderen in een hoog tempo en hebben verregaande gevolgen voor onze organisatie. Eerder in dit verslag werd al gesproken over de salarisverhoging voor leraren met de bijbehorende nieuwe functieschalen en de scheefgroei t.o.v. het onderwijsondersteunend personeel en directie.

In 2019 zal de CAO opnieuw worden aangepast en het is nog onduidelijk welke consequenties dit op welke fronten zal hebben.

7.4 NT-2

We zien dat kinderen, ook na een jaar NT-2 onderwijs, veelal nog onvoldoende zijn toegerust om ons onderwijs op een goede manier te volgen. Hiervoor is in de komende jaren gerichte aandacht nodig.

In de instroom van leerlingen vanuit NT-2 zien we op dit moment nog voornamelijk kinderen met een Oost-Europese achtergrond, hun ouders zijn veelal arbeidsmigranten uit o.a. Polen, Letland en Tjechië. Ook zien we kinderen uit landen als Syrië en Somalië in onze organisatie instromen. Naast een taalachterstand is het aannemelijk dat zij ook extra zorg nodig hebben i.v.m. het verwerken van hun traumatische ervaringen als gevolg van de situatie in hun thuisland en de vlucht ervandaan.

We hebben hier blijvende aandacht voor en zoeken met scholen om ons heen samenwerking om op stedelijk niveau hierin op te trekken.

7.5 Peuteraanbod

Sinds enkele jaren is de peuterspeelzaal met wie we een nauwe samenwerking hebben naar een locatie buiten de wijk verhuisd. Het aanbod van onze school aan de gemeente om te zoeken naar een ruimte binnen onze school werd door de gemeente afgewezen. (Noodlokaal mocht er eigenlijk niet meer staan, maar wordt gedoogd gedurende het bestaan van de topklas en een lokaal heeft de bestemming 'onderwijs vierkante meters'). Wat we zien is dat er een forse terugloop is van het aantal peuters dat 't Kwebbeltje bezoekt. Peuters hebben veelal een andere voorschoolse voorziening bezocht, maar er zijn ook peuters die geen voorschoolse voorziening hebben bezocht; ook niet als er sprake is van een VVE indicatie. Dit vinden we een zorgelijke ontwikkeling.

De zorg is gedeeld met de gemeente en ondertussen zijn we als school in gesprek met mogelijke partners van peuteraanbod bij ons op locatie. Gezien de prognoses zullen we op de korte/middellange termijn een lokaal vrij spelen waardoor er letterlijk ruimte vrijkomt. Ook een combinatie van gebruik van een lokaal behoort tot de mogelijkheden.

Daarnaast zal ook het aanbod van een buitenschoolse voorziening hierin meegenomen worden.

Financiële positie 2018

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2018		31-12 2017	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	189	11,6%	208	14,5%
Vorderingen	130	8,0%	129	8,9%
Liquide middelen	1.311	80,4%	1.109	76,7%
	<u>1.630</u>	<u>100,1%</u>	<u>1.446</u>	<u>100,0%</u>
Passiva				
Eigen vermogen	906	55,6%	896	61,9%
Voorzieningen	543	33,3%	351	24,3%
Kortlopende schulden	181	11,0%	199	13,8%
	<u>1.630</u>	<u>100,0%</u>	<u>1.446</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2018 bedraagt € 10.581 tegenover € 43.514 over 2017.

De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2018 x € 1.000	Begroting 2018 x € 1.000	Realisatie 2017 x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	2.295	2.177	2.196
Overige overheidsbijdragen	102	75	74
Overige baten	18	3	3
Totaal baten	2.415	2.255	2.273
Lasten			
Personele lasten	1.905	1.872	1.859
Afschrijvingen	39	40	39
Overige lasten	460	298	331
Totaal lasten	2.404	2.210	2.229
Saldo baten en lasten	11	45	44
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	-	-	-
Resultaat baten en lasten	11	45	44

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten. De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Liquiditeit <i>(vlottende activa/kortlopende schulden)</i>	7,96	6,21
Solvabiliteit 1 <i>(eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)</i>	55,58	61,93
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)</i>	88,89	86,21
Rentabiliteit <i>(saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten * 100%)</i>	0,44	1,91
Weerstandvermogen <i>(eigen vermogen / totale baten * 100%)</i>	37,53	39,41
Personele lasten / totale lasten	79,25	83,42
Materiële lasten / totale lasten	20,75	16,58
Kapitalisatiefactor <i>(balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100%</i>	67,28	63,36
Huisvestingsratio <i>(huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen & terreinen) / totale lasten)</i>	12,13	7,37

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

Toelichting op de (geconsolideerde) balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder is het bevoegd gezag van basisschool De Goede Herder te Helmond en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van basisonderwijs in Helmond-Oost.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijffnummer handelsregister

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder is feitelijk gevestigd op Montgolfierstraat 71, 5703 EB te Helmond en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41088860

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.4 Financiële instrumenten

Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De activeringsgrens is gesteld op € 500,-.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

3.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardevermindering wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.9.3 Overige bestemmingsreserves

Indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat daaraan vanwege het bevoegd gezag een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsreserve. Als deze beperking is aangebracht vanwege derden wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.10.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,0%.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1,0% (2017: 2,5%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.5 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

4.6 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (waaronder liquide middelen).

Voor vorderingen met variabele renteaftspraken loopt Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen loopt Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

B2 Balans per 31 december 2018
Na resultaatbestemming

Activa	2018		2017	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Terreinen	6.160		6.440	
Inventaris en apparatuur	153.800		162.655	
Leermiddelen	28.963		38.567	
		188.923		207.662
Vlottende activa				
Vorderingen				
Ministerie van OCW	111.034		114.896	
Overige vorderingen en overlopende activa	19.404		13.943	
		130.438		128.839
Liquide middelen				
Tegoeden op bankrekeningen	1.311.048		1.109.689	
		1.311.048		1.109.689
TOTAAL ACTIVA		1.630.409		1.446.190

Passiva	2018		2017	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Bestuursvermogen	21.051		21.051	
Algemene reserve	<u>885.096</u>		<u>874.515</u>	
		906.147		895.566
Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	523.994		325.857	
Overige voorzieningen	<u>19.192</u>		<u>25.381</u>	
		543.186		351.238
Kortlopende schulden				
Crediteuren	6.445		3.426	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	84.946		84.859	
Schulden terzake van pensioenen	20.490		20.743	
Overige kortlopende schulden	826		2.699	
Overige overlopende passiva	<u>68.369</u>		<u>87.659</u>	
		181.076		199.386
TOTAAL PASSIVA		<u><u>1.630.409</u></u>		<u><u>1.446.190</u></u>

B3 Staat van Baten en Lasten 2018

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	2.295.190	2.177.355	2.196.467
Overige overheidsbijdragen	101.668	75.000	73.500
Overige baten	17.458	2.500	2.500
Totaal baten	2.414.316	2.254.855	2.272.467
Lasten			
Personele lasten	1.904.777	1.871.559	1.859.318
Afschrijvingen	38.629	40.441	38.514
Huisvestingslasten	291.324	135.750	163.916
Overige lasten	97.065	102.040	103.242
Leermiddelen	71.746	60.673	63.842
Totaal lasten	2.403.540	2.210.463	2.228.832
Saldo baten en lasten	10.776	44.392	43.635
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	10	1.000	30
Financiële lasten	205	500	151
Totaal financiële baten en lasten	-195	500	-121
Resultaat baten en lasten	10.581	44.892	43.514

B4 Kasstroom 2018

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		10.776		43.635
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	38.629		38.514	
Mutaties voorzieningen	<u>191.948</u>		<u>3.541</u>	
		230.577		42.055
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	-1.599		-236	
- Kortlopende schulden	<u>-18.310</u>		<u>-23.624</u>	
		-19.909		-23.860
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		221.444		61.830
Ontvangen interest	10		30	
Betaalde interest	<u>-205</u>		<u>-151</u>	
		-195		-121
Kasstroom uit operationele activiteiten		221.249		61.709
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiele vaste activa	<u>-19.890</u>		<u>-19.594</u>	
		-19.890		-19.594
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-19.890		-19.594
Mutatie liquide middelen		<u>201.359</u>		<u>42.115</u>
Beginstand liquide middelen	1.109.689		1.067.574	
Mutatie liquide middelen	<u>201.359</u>		<u>42.115</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>1.311.048</u>		<u>1.109.689</u>

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2018

Activa

Vaste activa

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
1.2 Materiële vaste activa		
Terreinen	6.160	6.440
Inventaris en apparatuur	153.800	162.655
Leermiddelen	28.963	38.567
	<u>188.923</u>	<u>207.662</u>

	Terreinen €	Inventaris en apparatuur €	Leermiddelen €	Totaal €
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2017</i>				
Aanschafwaarde	7.000	354.698	169.792	531.490
Cumulatieve afschrijvingen	-560	-192.043	-131.225	-323.828
	<u>6.440</u>	<u>162.655</u>	<u>38.567</u>	<u>207.662</u>

Mutaties

Investerings	-	19.890	-	19.890
Afschrijvingen	-280	-28.745	-9.604	-38.629
	<u>-280</u>	<u>-8.855</u>	<u>-9.604</u>	<u>-18.739</u>

Boekwaarde
31-12-2018

Aanschafwaarde	7.000	374.588	169.792	551.380
Cumulatieve afschrijvingen	-840	-220.788	-140.829	-362.457
	<u>6.160</u>	<u>153.800</u>	<u>28.963</u>	<u>188.923</u>

Afschrijvingspercentages

Terreinen	25 jaar
Inventaris en apparatuur	10-20 jaar
ICT	3-5 jaar
Leermiddelen	8 jaar

Vlottende activa	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
1.5 Vorderingen		
Ministerie van OCW	111.034	114.896
<i>Overige vorderingen</i>		
Vordering gemeente inzake schades	103	-
Rabobank rente	10	30
Levensloop	-	-
Overige vorderingen	1.669	3.543
<i>Totaal overige vorderingen</i>	<u>1.782</u>	<u>3.573</u>
 <i>Overige overlopende activa</i>		
Loonkosten VF	9.531	-
Vooruitbetaalde kosten	6.634	8.092
Debiteuren transitoria	1.457	2.278
<i>Totaal overlopende activa</i>	<u>17.622</u>	<u>10.370</u>
Totaal vorderingen	<u><u>130.438</u></u>	<u><u>128.839</u></u>
 1.7 Liquide middelen		
Tegoeden op bank- en girorekeningen	1.311.048	1.109.689
	<u><u>1.311.048</u></u>	<u><u>1.109.689</u></u>

Passiva

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Bestuursvermogen	21.051	21.051
Algemene reserve	885.096	874.515
	<u>906.147</u>	<u>895.566</u>

	Saldo 31-12-2017	Bestemmings- resultaat	Saldo 31-12-2018
	€	€	€
Bestuursvermogen	21.051	-	21.051
Algemene reserve	874.515	10.581	885.096
Totaal Eigen vermogen	<u>895.566</u>	<u>10.581</u>	<u>906.147</u>

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
2.2 Voorzieningen		
Onderhoudsvoorziening	523.994	325.857
Overige voorzieningen	19.192	25.381
	<u>543.186</u>	<u>351.238</u>

	Saldo 31-12-2017	Dotatie 2018	Onttrekking 2018	Vrijval 2018	Saldo 31-12-2018
	€	€	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	325.857	202.872	-4.735	-	523.994
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	25.381	1.500	-2.217	-5.472	19.192
Totaal voorzieningen	<u>351.238</u>	<u>204.372</u>	<u>-6.952</u>	<u>-5.472</u>	<u>543.186</u>

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan.

De voorziening voor Jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarig 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100%
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde
- Rekeninghoudend met een blijfkans.

	< 1 jaar	1 jaar < > 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
	€	€	€	€
Onderverdeling voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	353.725	118.805	51.464	523.994
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	846	2.453	15.893	19.192
Totaal voorzieningen	<u>354.571</u>	<u>121.258</u>	<u>67.357</u>	<u>543.186</u>

2.4 Kortlopende schulden

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
Crediteuren	6.445	3.426
Belastingen en premies sociale verzekeringen	84.946	84.859
Schulden terzake van pensioenen	20.490	20.743
Overige kortlopende schulden	826	2.699
Overige overlopende passiva	<u>68.369</u>	<u>87.659</u>
	<u>181.076</u>	<u>199.386</u>

Specificatie overige kortlopende schulden

Netto salaris	306	299
Overige	<u>520</u>	<u>2.400</u>
	<u>826</u>	<u>2.699</u>

Specificatie overige overlopende passiva

Vakantiegeld reservering	62.202	60.127
Te betalen accountantskosten	4.580	9.027
Crediteuren transitoria	<u>1.587</u>	<u>18.505</u>
	<u>68.369</u>	<u>87.659</u>

Model G: Verantwoording subsidies OCW

Bestuur: De Goede Herder

Brinnr: 73283

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?
			-	-	-	-	-	-	-	-	
		totaal	-	-	-	-	-	-	-	-	

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
		totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
		totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

B6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hieronder vallen de dienstverlening, lease- en huurcontracten.

* Huurovereenkomst

M.i.v. 29-01-2018 is een huurovereenkomst voor kopieerapparatuur afgesloten met De Lage Landen Vendorlease BV voor een periode van 60 maanden tegen een leasebedrag van € 579,03 per maand excl. BTW. Per dezelfde datum is een all-in service overeenkomst voor dezelfde periode afgesloten met Nico Berkens Kantoorefficiency. Bedrag per kwartaal is € 599,00 excl. BTW.

* Schoonmaak

M.i.v. 15 september 2014 is voor onbepaalde tijd het reguliere schoonmaakonderhoud afgesloten met Verbeek Schoonmaakdiensten (nieuwe naam Zuid Facilitair). Dagelijks en periodiek schoonmaak voor een waarde van € 23.750 per jaar excl. BTW. Overige schoonmaakdiensten o.b.v. prijs per schoonmaakbeurt.

* Dienstverlening

- M.i.v. 20 november 2014 is een contract afgesloten met Zungo Pest Control BV voor een bedrag van € 617,00 per jaar voor een duur van drie jaar en wordt telkenmale stilzwijgend verlengd voor dezelfde duur.
- M.i.v. 19 april 2016 is een contract afgesloten met Ziggo voor Connect MKB Internet Pro Plus voor de duur van 3 jaar. De maandelijkse kosten hiervan betreffen €119,00 excl. BTW.

* Energielevering

- M.i.v. 2 januari 2019 is een contract afgesloten met ENGIE Energie via Kobespa energiecollectief tot en met 31 december 2020. De maandelijkse kosten hiervan bedragen ± € 655- excl. BTW.

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2018

Baten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
3.1 (Rijks)bijdragen Ministerie van OCW			
Rijksbijdrage Ministerie van OCW	1.611.286	1.507.480	1.549.928
Rijksbijdragen MI	276.356	276.689	261.755
Rijksbijdragen P&A-beleid	245.431	205.922	201.987
Inhouding OCW voorgaande jaren	-15.769	-	-10.693
Overige subsidies Ministerie van OCW	68.597	64.370	73.982
Doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	109.289	122.894	119.508
Totaal (Rijks)bijdrage Ministerie van OCW	<u>2.295.190</u>	<u>2.177.355</u>	<u>2.196.467</u>

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke bijdragen	101.668	75.000	73.500
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>101.668</u>	<u>75.000</u>	<u>73.500</u>

In 2018 is er van de Gemeente Helmond subsidie ontvangen voor BVL (Brabants Verkeersveiligheidslabel), totaal ruim € 7.000. Tevens is in 2018 de subsidie voor het Onderwijsachterstandenbeleid gestegen met ruim € 20.000.

3.5 Overige baten

Overige	17.458	2.500	2.500
Totaal overige baten	<u>17.458</u>	<u>2.500</u>	<u>2.500</u>

De overige baten 2018 bestaat o.a. uit een post Baten voorgaande jaren en betreft een vergoeding van € 16.000 voor de kosten van een masteropleiding uit 2016.

Lasten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	1.895.471	1.791.127	1.853.058
Dotatie jubilea	-3.972	1.500	1.746
Personeel niet in loondienst	-	7.500	25.001
Cursuskosten	19.660	25.000	19.801
Reis- en verblijfskosten	6.515	4.342	5.230
Kosten passend onderwijs	-	20.000	10.995
Arbodienst	7.025	9.135	8.381
Personeelskantine	3.594	2.900	3.261
Overige	31.549	10.055	28.669
	<u>1.959.841</u>	<u>1.871.559</u>	<u>1.956.142</u>
Uitkeringen vervangingsfonds (-/-)	-42.070	-	-75.344
Uitkeringen overige (-/-)	-12.994	-	-21.480
Totaal personele lasten	<u>1.904.777</u>	<u>1.871.559</u>	<u>1.859.318</u>

Op basis van de jaarlijkse berekening t.b.v. de dotatie jubilea is in 2018 een bedrag van € 5.472 vrijgevallen waardoor het saldo in 2018 credit is.

In 2018 is er geen personeel ingehuurd, in 2017 was er nog sprake van een bijdrage aan St. Vierslagleren en een detachering van een onderwijsassistent.

In 2017 zijn er kosten voor passend onderwijs geweest o.a. een masterclass Passend Onderwijs, tevens is er een verschuiving geweest van de kosten voor het pakket aan schoolondersteuning van kosten passend onderwijs naar leermiddelen.

Specificatie Lonen en salarissen

Salariskosten	1.218.839	1.176.541	1.189.538
Dag van de leraar	5.714	5.541	5.874
Eindejaarsuitkering	75.997	75.442	75.706
Vakantieuitkering	91.552	92.122	92.086
Sociale lasten	205.187	259.292	196.895
Premies Vervangingsfonds	47.022	-	57.766
Premies Participatiefonds	64.121	-	47.749
Pensioenlasten	187.039	182.189	187.444
	<u>1.895.471</u>	<u>1.791.127</u>	<u>1.853.058</u>

Aantal fte's

OP	22,711	21,832
OOP	4,961	4,392
DIR	1,481	1,882
	<u>29,153</u>	<u>28,106</u>

4.2 Afschrijvingslasten

Terreinen	280	280	280
Inventaris en apparatuur	28.745	29.888	27.322
Leermiddelen	9.604	10.273	10.912
Totaal afschrijvingen	<u>38.629</u>	<u>40.441</u>	<u>38.514</u>

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
4.3 Huisvestingslasten			
Klein onderhoud en exploitatie	5.284	4.850	4.061
Energie en water	35.891	38.570	33.811
Schoonmaakkosten	41.022	35.950	38.846
Heffingen	3.750	4.000	4.012
Onderhoudsvoorziening dotatie / vrijval (-/-)	202.872	50.500	80.000
Tuinonderhoud	171	450	1.640
Overige huisvestingslasten	2.334	1.430	1.546
Totaal huisvestingslasten	<u>291.324</u>	<u>135.750</u>	<u>163.916</u>

4.4 Overige lasten

Administratie en beheer	28.148	32.400	28.697
Accountantskosten	9.159	5.000	9.027
Telefoon- en portokosten e.d.	2.039	2.250	2.180
Kosten bovenschools/bestuur	-	-	-
Culturele vorming	3.423	440	2.990
Contributies	3.571	7.400	5.812
Medezeggenschapsraad	112	270	203
Verzekeringen	2.295	2.600	2.619
Overige instellingslasten	48.318	51.680	51.714
Totaal overige instellingslasten	<u>97.065</u>	<u>102.040</u>	<u>103.242</u>

Accountantshonoraria

Controle van de jaarrekening boekjaar	9.159		9.027
Controle van de jaarrekening voorgaand boekjaar	-		-
	<u>9.159</u>		<u>9.027</u>

4.4 Leermiddelen

Inventaris en apparatuur	1.217	1.300	1.846
Leermiddelen	70.529	59.373	61.996
Totaal leermiddelen	<u>71.746</u>	<u>60.673</u>	<u>63.842</u>

	Realisatie 2018 <u>€</u>	Begroting 2018 <u>€</u>	Realisatie 2017 <u>€</u>
5. Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	10	1.000	30
Financiële lasten			
Rentelasten	205	500	151
Totaal financiële baten en lasten	<u>-195</u>	<u>500</u>	<u>-121</u>

WNT-verantwoording 2018 Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden.

De WNT is van toepassing op Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder

Het voor Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 111.000,00

Het totaal aantal complexiteitspunten voor de Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder is 4. (zie onderstaand de berekening)

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	IMC Schrama	COA Schellens
Funcctiegegevens	Alg. directeur-bestuurder	Alg. directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/07	01/08-31/12
Deeltijdfactor(in fte)	0,58	0,42
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 47.549	€ 30.125
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 7.134	€ 3.553
<i>Subtotaal</i>	<u>€ 54.683</u>	<u>€ 33.678</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 64.750	€ 46.250
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag		
Totaal bezoldiging	<u>€ 54.683</u>	<u>€ 33.678</u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2017	Alg. directeur-bestuurder	Alg. directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor 2017 (fte)	1,0	
Dienstbetrekking	ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 75.400	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.513	
Totaal bezoldiging 2017	<u>€ 86.913</u>	<u>€ 0</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 107.000	€ 0

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
WHPM de Groot	Voorzitter
TPJ Jonkers-van Hoof	Lid
B. Haacke	Lid
PTWHM van Summeren	Lid
MJJ Lemmen	Lid

Complexiteitspunten

<i>Complexiteitspunten gemiddelde totale baten</i>	2
<i>Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten</i>	1
<i>Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren</i>	1
<i>Totaal aantal complexiteitspunten</i>	4
<i>Bezoldigingsklasse</i>	A
<i>Bezoldigingsmaximum</i>	€ 111.000

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2018 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het resultaat ad. € 10.581 over 2018 toegevoegd aan de algemene reserve.

Algemene reserve	€
	<u>10.581</u>
	<u><u>10.581</u></u>

E Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
SWV Helmond - Peelland PO	Stichting	Helmond	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het intern toezichhoudend orgaan van
R.K. Stichting De Goede Herder
Montgolfierstraat 71
5703 EB HELMOND

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van R.K. Stichting De Goede Herder te HELMOND gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van R.K. Stichting De Goede Herder op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over 2018; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van R.K. Stichting De Goede Herder zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 (j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Wij communiceren met het intern toezichhoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 4 juni 2019
Wijs Accountants

Was getekend: Drs. M.H.J. Werner-Hoeks RA

Kenmerk: 2019.088.conv

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

D1 Gegevens rechtspersoon per 31-12-2018

*	Bestuursnummer	73283
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder Montgolfierstraat 71 5703 EB Helmond
*	Telefoonnummer	0492-599745
*	Faxnummer	0492-599746
*	E-mailadres	info@bs-goedeherder.nl
*	Internetsite	www.bs-goedeherder.nl
*	Contactpersoon jaarverslag	Stichting ONS Onderwijsbureau, dhr E.V. Cools
*	AK-nummer	401
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
*	Brin-nummer + NAW gegevens school	
	09PD	De Goede Herder